

DE NIEUWE TONEELBIBLIOTHEEK

Deze tekst is afkomstig van de online bibliotheek op www.denieuwetoneelbibliotheek.nl.

De rechten, inclusief en met name de rechten voor uitvoering, liggen voor alle teksten bij de auteur en het is dan ook verplicht om voor elke vorm van uitvoering toestemming bij de betreffende schrijver aan te vragen. Voor elke schrijver is het van groot belang om te weten of zijn teksten worden uitgevoerd, dus neem alstublieft bij elke lezing, encenering, bespreking in het onderwijs e.d. even contact op met de auteur! Het contact adres voor deze tekst is:

Schrijver	Ditte Pelgrom
Titel	panamarenko en de konijntjes
Jaar	2005
Uitvoering	

Copyright (C) 2005 by Ditte Pelgrom

PANAMARENKO
EN DE
KONIJNTJES
een tweelvik

I. DE NAZORG VAN WOL

II. HET IS NOGSTEEDS ZONDAG

ditte pelgrom

1. de nazorg van wol

DING
DE ZWIJGER
DE BOZE
DE NIEUWE

*een groot schildersatelier
links van het midden zit DING
te spelen met twee knuffels
voordelig in het licht
op een afstandje in het midden
een schildersezal met DE ZWIJGER er naast
kijkt niet naar het schilderij en niet naar DING
kijkt voor zich uit en zwijgt
rechts achter een gesloten deur
er wordt heel hard met de deur geslagen
maar er komt niemand binnen]*

DE ZWIJGER
tijd bestaat niet
dat weet ik al lang
snachts droomde ik dingen
die dan de volgende dag gebeurden
daardoor wist ik al heel vroeg
dat tijd niet bestaat
kant heeft gelijk
dat wist ik als kind al
wij hebben tijd bedacht
omdat we orde willen
maar in werkelijkheid bestaat de volg-orde niet

*[de deur wordt nu twee keer achter elkaar dicht geslagen
en nog steeds is niet te zien wie dat doet]*

DE ZWIJGER
dat staat los van dit
actie en reactie bestaan ook niet
het toeval regeert
aristoteles mocht willen dat ie gelijk had
dat was toch aristoteles
met z'n causaliteits denken
oorzaak heeft geen gevolg
het causaliteitsdenken hebben we bedacht
het causaliteitsdenken is niet aangeboren
het causaliteitsdenken wordt ons ingeprogrammeerd
welkom in onze werkelijkheid

[DING doet de radio aan]

RADIO
en dan nu het weer
het blijft extreem koud
de snel invallende kou zorgt voor zware sneeuwval

sneeuwbuien teisteren ons land
ook vanavond en vannacht zal het weer streng gaan vriezen
deze winter beloofd een strengere winter te worden
dan de strengste winter van vorige eeuw
de winter van 1979 was de laatste...

*[het geluid wordt zachter gedraaid door DE ZWIJGER
die ergens een tube witte verf vandaan haalt
DE ZWIJGER begint het doek op de ezel over te schilderen
helemaal wit
terug naar af]*

DE ZWIJGER
causaliteitsdenken is aanpassen
maar het bevalt niet
aanpassen bevalt niet
toegestaan is wat bevalt
niet wat aanpast
aan-passen is een samengesteld woord
net als over-leven
interessant voor ons als soort misschien
'ons soort en de eeuwigheid'
maar ik voel toch meer gewoon voor leven
over is maar over
gewoon leven
punt
geen hier
geen nu
maar zijn
leven
en laten

*[de deur gaat open
een heel kwaad hoofd van DE BOZE kijkt DE ZWIJGER aan
en slaat nogmaals de deur keihard dicht
DE ZWIJGER bevriest in zwijgen
pas als de deur weer echt dicht is
wordt er gesproken en gehandeld]*

DE ZWIJGER
'waarom ik van mijn geloof ben afgevallen toen ik acht was'
dat was een goede titel
mijn wraak op maria
mijn wraak op de moeder der moeders
mijn wraak op iedereen
en op één in het bijzonder
[DE ZWIJGER kijkt naar de deur]
zwijgstraf
vele honderden regels zwijgstraf
zwijgstraf zwijgstraf zwijgstraf

*[DING staat op
pakt een schaar
en begint een van de knuffels in de buik open te knippen
nee liever nog de mond!
maakt mmmm auuuwww geluiden alsof iemand gedoekt is
DING staat op loopt naar DE ZWIJGER
steekt hand uit
krijgt naald en garen
het is duidelijk dat dit al veel vaker gevraagd is/routine]*

*de operatie kan beginnen:
de dokterknuffel komt er aan
krijgt een wit lapje om hoofd en buik operatiekleding
de gekniptepatientknuffel krijgt ook lapjes over zich heengelegd
behalve op de plek van de opengeknipte mond
DING probeert vervolgens de naald in de draad te doen
'de draad doet het werk'
als dat niet lukt moet de naald het werk doen
beide pogingen mislukken eindeloos
DING wordt wel kwaad en gefrustreerd maar gaat door]*

DE ZWIJGER
mij krijg je niet meer
maak lawaai zoveel je wilt
beng!
bang!
pa-ta-pi
pa-ta-pa
ik vind het goed
ook al valt de deur er uit
ook al raken de voegen vervormd
ik heb er geen last van
integendeel
ik heb juist prikkels nodig om me te focussen
ik zeg niets
helemaal niets
ik werk

[DING zet de radio weer wat harder]

RADIO
u wordt allen aangeraden naar huis terug te keren
de supermarkten zijn leeg
en de wegen raken verstopt
de hevige sneeuwval zal het auto en trein vervoer beletten te rijden
in alle steden raken de straten verstopt
alles dreigt bedekt te worden onder een deken van sneeuw
parkeerplekken zijn al niet meer als zodanig herkenbaar
verlaat uw auto en begeef u lopend op weg naar huis

*[de deur wordt weer opengegooid
-klik- radio uit
DE BOZE komt binnen
zoekt jas
pakt jas
en verdwijnt weer een faux sortie
meteen nadat de deur dicht is gegaan
gaat ie weer open]*

DE BOZE
er zijn twee soorten mensen
die van 100 %
en die van synthetische
100 % is echter
warmer
sjieker
heeft stijl
is van veeeeeel meer kwaliteit
en jij bent de chemische
dat was al duidelijk vanaf het begin

jij bent zo modern dat je geen verleden hebt
geen historie
jij hebt geen beschaving
zelfs 1% is nog te veel voor jou

[beng! deur dicht]

DE ZWIJGER
100% ja nou
de mot lust het rauw

*[direct daarna gaat de deur weer open
DE ZWIJGER verstijft wederom]*

DE BOZE
toegestaan is wat past
past past
maar dat is hier het grote probleem
het past niet
het past niet meer
gekrompen
vervilt
verloren
verkilt

*[beng! deur dicht
DE BOZE af
DE ZWIJGER heeft de hele tijd geen 'krimp' gegeven
nu pakken zowel DING als DE ZWIJGER een trui en trekken die aan]*

DE ZWIJGER
zo makkelijk krimpt 100%
[begint weer te werken]
ik maak teveel adrenaline aan
daardoor blijft er cortnizol in mij achter
en dan word ik angstig
dan raak in in paniek
dan word ik warrig
en doe ik wat ik niet moet doen
en doe ik niet wat ik wel moet doen
zo ben ik
daar kan ik niets aan doen
dat is puur chemisch
daar schaam ik me niet voor
daar hoef ik me niet voor te schamen
en daar zwijg ik ook niet over
iedereen is daarvan op de hoogte
iedereen had daarvan op de hoogte kunnen zijn
iedereen
ik ben zo iemand van
'lees voor het gebruik de bijsluiters in de verpakking
buiten bereik van kinderen houden
enkel voor uitwendig gebruik
bewaren bij 15 tot 25 graden celsius
ik ben uiterlijk houdbaar tot'
ik veroorzaak allerlei soorten bijwerkingen
maar iedereen is gewaarschuwd
mij kan niets verweten worden
iedereen was van mij op de hoogte
chemisch ben ik uit het lood geslagen

maar dan ook alleen chemisch
dat moet niet vergeten worden

*[de deur gaat weer open
DE BOZE stormt met jas aan weer naar binnen
neemt uit de ijskast eten en drinken
maakt wat brood en melk of `zo klaar
voor DING en brengt het
bij het weggaan struikelt DE BOZE bijna]*

DE BOZE
ik heb nooit ooit maar iemand gevraagd de was te doen
nooit
van mijn wol blijf je af
van mijn wol
mijn spullen
blijf je af
jij en iedereen
ik zit niet aan de jouwe
jij zit niet aan de mijne
dat is de afspraak
dat samen lezen dat kan je voortaan wel vergeten
dat is nu voorgoed voorbij
voortaan geen ariadne's meer
geen knip boerda eva of hema
of wat dan ook
dat is nu onmogelijk gemaakt
voorgoed onmogelijk
ondenkbaar
vernietigd
en niet door mij
niet door mij
'wol wassen is een verhaal apart'
dat heb ik zo vaak gezegd
zo vaak
'wol wassen is een verhaal apart'
wol wassen is niet voor iedereen weggelegd
dat wist je
dat weet je
dat heb je geweten

*[beng! deur dicht
DE BOZE af]*

DE ZWIJGER
het nadeel van wol is dat
één draadje
één klein miezerig draadje
de hele boel kan ontrafelen
daar hoef je niet echt iets voor te doen
het gaat min of meer vanzelf
je beweegt en het gaat vanzelf
een oogwenk is al genoeg
binnen een mum van tijd
is het hele breisel ontbreit
weg
niets meer van over
zeg 0 %
wat rest zijn wat uitgekotste hersenen

*[DE BOZE was nog iets vergeten...
maakt voor zichzelf een meeneem eetpakket
dit gaat snel grof en slordig
waarschijnlijk ook lukraak
en verdwijnt weer]*

DE ZWIJGER
synthetisch daarentegen
100 % synthetisch
voortgekomen uit het menselijk brein
uit experimenteren
uit knap en inventief denkwerk
synthetisch is kreukvrij
droogt snel
blijft kleurecht
vederlicht
krimpt niet
jeukt niet
en
en en en
is in de mode
retro is in de mode
de seventies zijn in
dat is dus heel erg jammer
maar niet voor mij
niet voor mij
ik hou van synthetisch
nylon
dralon
terlenka
polyeter
lycra
polyamide
noem maar op
ik ben zelf synthetisch
ik denk zelfs synthetisch
these
antithese
synthese
zo denk ik
een lopend nieuw testament ben ik
jeuk niet
krimp niet

*[de deur wordt weer opengegooid
DE BOZE zoekt de auto of fietssleuteltjes
en graait in het weggaan de fles whisky
die bij de schildersezal staat
DE ZWIJGER moet zich beheersen niet te reageren
ondertussen heeft DING de draad in de naald
en is bezig de opengeknipte mond weer dicht te naaien / te hechten]*

DE BOZE
ik kan tegen 100%
ik wel
de ultieme test
daar falen er velen
dat gezeik en gezeur over jeuk
dat jeuken dat went
100%

dat is alles
0 %
dat is niets
zo simpel ligt het
of je stopt het in de vriezer
maar nee hoor
niets gewend
geen beschaving
geen stijl
wat een vreselijke armoede
100% niks
100% synthetisch
geen werkelijke materie
niet van deze aarde
artificieel
zonder hart
zonder vlees
wat chemisch bloed
chemische tranen
artificieel
terug naar de bron
laat me niet lachen
jij hebt geen bron
jij hebt geen bron
er zit geen verleden in jou
jij hebt geen genen
jij bent blanco
jij bent opblaasbaar
een opblaas mens ben jij
100% plastic
één gaatje en je loopt leeg
jij bent gevuld met lucht
chemische naar plastic stinkende lucht
niet meer dan lucht
adieu

*[beng! deur weer dicht
DE BOZE weer weg
en direct gaat de deur weer open
DE BOZE geeft DING een zoen op de wang
en beng! deur dicht
-klik- radio weer aan]*

RADIO

dit is een ernstige waarschuwing
u wordt allen aangeraden naar huis terug te keren
de supermarkten zijn leeg
en de wegen raken verstopt
de hevige sneeuwval zal het auto en trein vervoer beletten te rijden
in alle steden raken de straten verstopt
alles dreigt bedekt te worden onder een deken van sneeuw
parkeerplekken zijn al niet meer als zodanig herkenbaar
verlaat uw auto en begeef u lopend op weg naar huis

DE ZWIJGER

langzaam verdwijnt de stad onder het wit
langzaam verdwijnt alles en iedereen
de natuur neemt het over
mensen leven als mollen onder een witte aarde
de stilte heeft toegeslagen

de oneindige stilte
zoiets als in een droom
eerst slapen
dromen
schetsen
schilderen
zoiets
doek heb ik
penselen heb ik
verf heb ik
tijd heb ik
nou ja
'de zon komt op
en gaat weer onder
maar de aarde blijft altoos bestaan'
waarom in godsnaam maria
de moeder der moeders
'waarom ik van mijn geloof ben afgevallen toen ik acht was'
daarom
maria heeft geen menselijke kenmerken
want ze is geen mens
moederlijke kenmerken misschien
want moeder
en moeder alleen
als ik nou nog in god geloofde
blauw kan niet
niet dat blauw
dat kan echt niet meer
dat moet donkerder
minder glimlach
zo
ultramarijn
mijn blauw
maria als ik die hier
jazeker zet ik die hier
levensgroot
elke emotie kan een motor zijn
elke gedachte een idee
maar geen geel
geen goud
het goddelijke gaat er uit
weg ermee
wel het eeuwige
niet het goddelijke
blauw met zwart
of blauw met wit
of zwart
of wit
meer niet
en in vogelperspectief
enkel nog in vogelperspectief
daar doe ik het mee
daar doe ik het voor
meer is er niet
niet meer

*[DE BOZE komt resoluut binnen
doet de deur dicht]*

DE BOZE

ik ga niet weg
dat zou helemaal mooi worden
dat ik weg ga
ik die weggaat
nee
ik blijf

*DE ZWIJGER wendt zich af
DE BOZE gaat tegen de deur aanzitten
zodat niemand er meer in of uit kan*

HET GROTE ZWIJGEN BEGINT....

*[DE ZWIJGER werkt of doet alsof
het zwijgen 'lijkt' DE ZWIJGER makkelijk af te gaan
DE BOZE 'probeert' ook te zwijgen
maar dat gaat niet goed
er wordt gehoest gehikt gezocht geniest geneuried gefluisterd naar
dingen gebladerd in boeken.....
DING tekent plakt en opereert nu overal vleugels op en propellers aan
e.d.]*

[...]

*[op een gegeven moment schiet DING te hulp
DING brengt DE BOZE een haaknaald en wat wol
het spreekverbod / het zwijggebod blijkt hiermee opgeheven]*

DE BOZE
[begint te haken]
ik weet precies wanneer er iets mis is met mij
dat weet ik precies
ik hoef die bol maar te zien
en ik weet het
als ik het doe zonder dat ik er erg in heb
dan is het weer zo ver
terwijl als ik niet zou denken
als ik niet naar me zelf zou kijken
niet naar die bol en NIET zou denken
dan zou ik me nu volmaakt gelukkig voelen
plotseling
gelukkig op commando
alles is zoals altijd
ik haak
en de wereld staat stil
ik haak de wereld stil
eigenlijk haak ik me tijdelijk de wereld uit
ik ben hier
maar ik ben hier niet
ik ga weg terwijl ik niet weg ga
niet slecht
[kijkt naar DE ZWIJGER]
wanneer begon men ooit de mond te gebruiken
om woorden te zeggen
woorden die iets betekenen
een miljoen jaar geleden
of 140.000 jaar
in ieder geval onvoorstelbaar lang geleden
misschien wel ontstaan op vijf manieren te gelijk
dat je geluiden hoort om je heen

en die probeert na te doen
met je mond
wafwaf hap tuut tuut [=de hond heeft de auto opgegeten]
of
boef boef klets klats huu huu beng
[= doet zichzelf na voordat de deur woedend wordt dichtgeslagen]
dat je schrikt
heel erg
eeeeek
of je vindt iets vies of vreselijk
dan roep je
blehhh

*[ondertussen loopt DE ZWIJGER naar DING toe en vraagt hem iets in
onhoorbaar gefluister . DING knikt. DE ZWIJGER modelleert DING in
precies dezelfde positie zo als DE BOZE nu tegen de deur aan zit.
zonder naar DE BOZE te kijken]*

DE BOZE
of je ziet of ruikt iets
en er komen woorden of letters bij je op die daarbij passen
sussen bijvoorbeeld klinkt als **sssssussen**
zacht kalm stil maar **sssss**
of bespotten
tssss tssss tsss
net alsof iets aanbrand
*[er wordt zachtjes op de deur geklopt
het wordt nog niet echt gehoord]*
of samen iets moeten tillen
hee hee hup
hee hee hup
en dat zo'n zware steen dan op je teen valt
en dat je dan **aaaauuuw** schreeuwt
woorden die ontstaan uit geluiden die je mond maakt
brrrrr als je bibbert

*[er wordt harder geklopt nu
stilte
iedereen luistert
na een tijdje wordt er nog harder geklopt]*

DE ZWIJGER
binnen

[DE BOZE schuift even opzij om DE NIEUWE binnen te laten]

DE NIEUWE
[onder de sneeuw]
hallo

DE ZWIJGER en DE BOZE
hé hallo

DE NIEUWE
hallo

DE ZWIJGER en DE BOZE
ja zeker hallo
dat is

DE NIEUWE
omdat ik nu zo

DE ZWIJGER
natuurlijk

DE BOZE
je komt nu van ver

DE ZWIJGER
uit den verre

DE NIEUWE
uit den verre
ja

DE ZWIJGER en DE BOZE
hoe

DE NIEUWE
ik zou nog eens met het fototoestel langs komen
dat wilden jullie van me over nemen
of één van jullie
dat weet ik niet meer precies
toch

DE ZWIJGER en DE BOZE
ja

DE NIEUWE
nou hier is het

*[DE NIEUWE pakt het fototoestel uit en laat het zien
DE ZWIJGER schenkt te drinken in
DE BOZE pakt het fototoestel]*

DE BOZE
zo zo

DE NIEUWE
voorzichtig

DE BOZE
o sorry

DE ZWIJGER
op het leven

DE NIEUWE
op het leven

DE BOZE
op het leven

DE ZWIJGER
is er eigenlijk al een fototoestel uitgevonden
op de markt gebracht
waarmee je andere plekken dan 'hier' kunt fotograferen

DE NIEUWE

dit is gewoon een analoog toestel hoor

DE BOZE
'daar'
of 'verweg'

DE ZWIJGER
maakt niet uit
doet er niet toe
maar niet hier
altijd maar dat hier
altijd alleen maar wat je met je ogen open ziet
altijd alleen maar wat je vlak voor je ziet
dat zie je toch wel

DE NIEUWE
ja nu
maar is dat straks nog het zelfde

DE ZWIJGER
ach wat is straks

DE NIEUWE
gaat het je om het bewaren
of om het zien

DE ZWIJGER
bewaren is onzin

DE NIEUWE
o
er bestaan wel al toestellen die om hoekjes kunnen fotograferen

DE ZWIJGER
het kubisme kwam dicht in de buurt

DE NIEUWE
één ding van alle kanten

DE ZWIJGER
we hebben bredere perspectieven nodig
hoeken zijn in beweging
voortdurend
ik zou de choreografie daarvan willen zien
als materiaal in mijn handen hebben
dat wat hier nu gebeurd
en daar
en straks hier
en gisteren ergens anders
ik vraag me af wat voor een lijsten je dan zou krijgen

DE BOZE
het lijkt mij een kwestie van alles naast elkaar zetten

DE ZWIJGER
nee
niet lineair

DE BOZE
[legt het haakwerk terzijde]

gelukkig
het haken is gestopt

DE NIEUWE
pardon

DE BOZE
mijn haakneurose stak zoeven weer de kop op
ik heb een haakneurose
iedereen heeft wat
en ik heb een haakneurose
ik maak echt van alles
heb je nog iets nodig
als ik niet alles de deur uit zou doen
leefden we hier nu in een aanelkaargehaakte wereld
het is niet te stuiten
als het opkomt
is het niet te stuiten
ik doe het zonder dat ik er erg in heb
plotseling zie ik alles in gehaakte vormen
alles is een potentieel model

DE ZWIJGER
echt alles
en iedereen

DE BOZE
ik ben ooit begonnen aan de deur hier
serieus
toen ik bij de deurknop was kwam ik tot mezelf
het was nog een heel werk om het los te krijgen
hoe vaak heb ik niet thee willen schenken in een kopje
en bleek dat kopje dichtgehaakt
door mijzelf
had ik zitten doen terwijl
nou ja maakt niet uit
maar het is weer voorbij
denk ik
hoop ik
reis jij nog

DE NIEUWE
ik

DE BOZE
ja
jij reist toch veel

DE NIEUWE
niet echt

DE BOZE
dat dacht ik
dat heb ik altijd gedacht
wat jammer
wat vreselijk jammer
nou kan ik dat natuurlijk niet meer denken
weet je zeker dat je niet veel reist
het hoeft niet ver te zijn

DE NIEUWE
sorrïe

DE BOZE
nou lukt het me ook niet meer
om net te doen of je dat niet gezegd hebt
jammer dat ik daar zo slecht in ben

DE NIEUWE
wat

DE BOZE
dat ene
dat
ik bedoel
ik
he
nee
wat zei je nou net
wat dacht ik nou

DE NIEUWE
er bestaan wel al toestellen die om hoekjes kunnen fotograferen
maar deze niet
misschien dat je ergens nog zo'n lens zou kunnen vinden
zal er zeker op passen
er passen zoveel lenzen op dit toestel

DE ZWIJGER
ja
om hoekjes
okée
allang
dat weet ik

DE NIEUWE
en sterren
sterren worden toch ook gefotografeerd
ergens
ze worden gefotografeerd
terwijl ze er al tijden niet meer zijn

DE ZWIJGER
ja zoiets bedoel ik

DE NIEUWE
de 11e dimensie is allang gepasseerd
dat weten ze al lang

DE ZWIJGER
ze

DE BOZE
de 11e

DE NIEUWE
ja
ik heb het ergens gelezen
het had met een bal te maken
aan de hand van de zwaartekracht

kan wel het vallen van de bal verklaard worden
maar niet het terug opstuiteren
het is net poëzie

DE ZWIJGER
het zijn allemaal aannames

DE NIEUWE
wij leven in één heelal

DE BOZE
heel al
het alles
de kosmos
hoe zou dat in het chinees heten

DE NIEUWE
deur is in het chinees hetzelfde teken als
als
he
nou ja
er zijn dus heel veel heelallen
en er is een membraan
en die membraan
hoe zat het ook al weer
die membraan die beweegt dus mee
parallel
aan al die dimensies

DE BOZE
parallel dat kan ik snappen
dat zijn lijnen

DE ZWIJGER
omdat je lineair denkt
dat moet je niet doen
dat lijdt tot niets
hoogstens tot een eindpunt

[DE ZWIJGER schenkt iedereen bij]

DE ZWIJGER
op de heelallen

DE NIEUWE
op het alles

DE BOZE
op het chinees

DE NIEUWE
vanuit dat membraan
kan dat terugstuiteren verklaard worden
er zit geloof ik ergens een gat van tijd en ruimte
dat weet ik zeker
ik weet zeker dat het waar is
maar ik kan het niet berekenen
ik kan het niet bedenken

DE ZWIJGER

het gaat ook niet om denken
denkend kom je er niet

DE NIEUWE
maar je kunt er wel in verkeren

DE ZWIJGER
ja

DE BOZE
maar ik wil het snappen
als kant zegt dat wij mensen tijd en ruimte bedenken
om
weet ik veel
dan zou je het toch ook even niet moeten kunnen bedenken
en dat
dat dat
dat kan ik niet
het lukt me niet
wat ik ook doe of denk

DE ZWIJGER
daar leer je het niet van
daar moet je juist heel ver van weg
het is een besef

DE BOZE
kun je het tekenen

DE NIEUWE
met dat besef
moet je toch zo'n toestel kunnen maken
dat moet dan kunnen

DE ZWIJGER
ik weet natuurlijk niet of het waar is
maar ik heb het gezien
tijd bestaat niet
ik heb 'straks' al gezien
sommige 'straks' heb ik al gezien
het heeft met antennes te maken
denk ik
en golflengtes
iedereen vangt weleens iets op van een ander

DE BOZE
ik zal altijd denken dat 'niets' een lege ruimte is
bijvoorbeeld

DE ZWIJGER
zo'n toestel heb je natuurlijk niet nodig
nee
wat stom
natuurlijk

DE BOZE
hoezo niet

DE ZWIJGER
je droomt

DE BOZE
hoezo
ik
dat had je gedroomd
je droomt zelf

DE ZWIJGER
als je droomt

DE BOZE
als je droomt

DE NIEUWE
jaja

DE ZWIJGER
ja
als je droomt lopen tijd en ruimte door elkaar
zijn van geen belang

DE NIEUWE
ik droomde pas van jou

DE ZWIJGER
van mij

DE NIEUWE
ja dat wilde ik je nog vertellen

DE BOZE
het schijnt dat als je droomt
je gewoon doorleeft
gewoon je dingen doet
die je droomt
maar dat iets in je hersenen
de stekker van het 'doen' eruit heeft gehaald
en dat je daarom blijft liggen

DE ZWIJGER
wat dan

DE NIEUWE
vandaar dat ik nu
toch wel plotseling ineens dacht
ik ga
en ik zou toch nog met dat toestel komen dus
ik heb er geloof ik m'n mooiste foto's mee gemaakt

DE ZWIJGER
wat was dat dan voor een droom

DE NIEUWE
ik zag je
in een hele grote ruimte
er was een trapje
en iets lager in die hele grote ruimte zat jij
te werken
aan een klein tafeltje
en overal lag stof

van die plukken
echt grote plukken
als voetballen
of skippyballen
en jij zat daar te werken
in blauw
en zwart
of wit
dat weet ik niet meer
of allebei
ik kwam dichterbij
en ik zag dat het geen stof was

DE BOZE en DE ZWIJGER
wat dan

DE NIEUWE
engelenhaar

DE ZWIJGER en DE BOZE
engelenhaar

DE NIEUWE
ja
engelenhaar
het bleken enorme proppen engelenhaar te zijn

DE ZWIJGER
en ik zat daar tussen te werken
wat mooi

*[DE ZWIJGER schrijft iets op
en gaat vervolgens nog eens met de fles rond]*

DE BOZE
zou je die stekker er in doen
die 'doen' stekker
wanneer je droomt
dan zou je werkelijk handelen

DE NIEUWE
kijk dit is 'm dus

[DE NIEUWE laat het fototoestel nogmaals zien]

DE BOZE
maar hoe zou dat dan gaan met tijd en ruimte
eerst praat je met die
en het volgende woord is dat een ander geworden
dat kan in een droom
zie je wel
er is meer

DE NIEUWE
wil je 'm ook even vasthouden

DE ZWIJGER
jawel

[DE NIEUWE geeft DE ZWIJGER het toestel]

DE NIEUWE
je moet 'm zo vastpakken
dat is het beste
dit is het diafragma
en hier
voel je hoe lekker

DE BOZE
vervelend dat gedoe met tijd en ruimte
wat een georganiseer
ik kan niet voor me zien hoe
en ik
hoe moet ik vliegen als de stekker er in zit
volgens mij is het zo gek nog niet dat die stekker er uit is
anders hadden we nooit de verbeelding gehad
zonder liggende dromen geen verbeelding
dan zouden we alles doen
dan zou alles mogelijk zijn
weg dromen
dan zouden we niet meer dromen

DE ZWIJGER
het ligt goed in de hand

DE NIEUWE
op het toestel

DE ZWIJGER
op het toestel

DE BOZE
op alle toestellen
en de verbeelding

DE NIEUWE
ja op alle toestellen
[kijkt liefdevol naar het fototoestel]
mooi he

DE BOZE
heel mooi
ik snap niet dat je het weg doet

[...]

DE NIEUWE
ik eigenlijk ook niet

[...]

DE ZWIJGER
hoezo
wat wil je zeggen

DE NIEUWE
nou
zo'n ding vind je niet zo snel meer

[DING kijkt op]

DE BOZE
nee

DE NIEUWE
misschien

DE ZWIJGER
ja

DE NIEUWE
nou
als ik er nou toch nog ooit ergens een vind

DE ZWIJGER
ik snap het niet

DE NIEUWE
dan kom ik direct langs
dan krijgen jullie die van mij cadeau
maar ik denk niet dat dat zal gebeuren

DE BOZE
nee

DE NIEUWE
dat denk ik niet nee
helaas
voor jullie
sorrrie
ik denk

DE ZWIJGER
o
nou ja
wil je niet nog wat drinken

DE NIEUWE
[staat op]
nee ik moet gaan
denk ik
het is nog ver

DE BOZE
ja ver

DE ZWIJGER
maar

DE NIEUWE
sorrrie

*[DE NIEUWE af
en het zwijgen begint weer....
het haken ook?]*

DE BOZE
oooooo

DE ZWIJGER

wat

DE BOZE
de konijntjes
de konijntjes
we zijn de konijntjes helemaal vergeten

DE ZWIJGER
waarom begin je daar nu alweer over

DE BOZE
hoezo

DE ZWIJGER
ik ga aan het werk

DE BOZE
ik heb er helemaal niet meer aan gedacht
en het hert
ooooooooo
hoe kan dat nou
wat vreselijk

[DE ZWIJGER wordt ongemakkelijk]

DE ZWIJGER
jammer dat ze niet groeien

DE BOZE
nou ja
wat maakt dat nou uit

DE ZWIJGER
wie niet groeit
krimpt

DE BOZE
je wil toch niet zeggen
nee
neee
echt niet

[DE BOZE rent de kamer uit]

DE ZWIJGER
misschien zit er nog rek in
ik wacht altijd tot er iets komt
en dan doe ik het
dat geeft me een doel
en terwijl ik wacht
kan ik er naar uitzien
het begint altijd langzaam
stap voor stap
druppel voor druppel sijpelt er iets naar binnen
en dan plotseling
plens
de hele emmer
en dan kan ik aan het werk

[er klinkt een geschreeuw op achter de deur]

DE BOZE
eeeeek!]

DE ZWIJGER
de hele kunstgeschiedenis bulkt van de evolutie
van beweging
van ontwikkeling
altijd was er een begin
een begin dat groeide

*[het geschreeuw wordt harder bozer en komt dichterbij
DING verstopt alle knuffels
en doet de radio aan]*

RADIO
zware sneeuwval heeft voor een flinke en grootschalige chaos geleid
met name in het verkeer
op sommige plaatsen viel in korte tijd meer dan 1 meter verse sneeuw
in de hoofdstad was vanmorgen al 25 cm gevallen en
50-60 cm wordt verwacht
de noodtoestand is uitgeroepen

DE ZWIJGER
dat is het enige wat ik moet doen
dromen en wachten
de rest gaat vanzelf

*[DE BOZE stormt naar binnen om wat te zeggen
maar voordat de eerste woorden er zijn
stormt DE BOZE weer naar buiten
beng! deur dicht]*

DE ZWIJGER
mijn leven begon met ontsparing
een spoorwegramp toen ik twee was

[DE BOZE weer op]

DE BOZE
kijk altijd eerst in het wasetiket
dat is ingenaaid in het kledingstuk

DE ZWIJGER
[probeert de omgeving te negeren]
dat ik geboren ben moet worden aangenomen
maar een absoluut objectief bewijs is er niet
ook geen herinnering
alleen een verhaal

DE BOZE
was of ontvlek nieuwe kleding niet plaatselijk
om kleurverschil te voorkomen

DE ZWIJGER
een verhaal van derden
een zogenaamd ooggetuigeverslag
wat zegt dat nou

DE BOZE
was gekleurde kleding apart

of met gelijke kleuren
om afgeven te voorkomen

DE ZWIJGER
axioom

DE BOZE
was kleding altijd binnenstebuiten

DE ZWIJGER
axioom

DE BOZE
gebruik bij natuurlijke of halfsynthetische stoffen
in een donkere kleur
een speciaal wasmiddel

DE ZWIJGER
axioom
een onomstotelijke waarheid
maar onbewezen
onbewezen

DE BOZE
zoals b.v. "Black Velvet" van Robijn

DE ZWIJGER
ja
een als grondslag aanvaarde stelling
dat wel
maar
het domein van de subjektieve ervaring

DE BOZE
de konijntjes
de konijntjes
de konijntjes

DE ZWIJGER
objektief is het slechts gissen

DE BOZE
niet de hond
de poes
nee de konijntjes

DE ZWIJGER
mijn leven begon met ontsporing
en zal eindigen met ontsporing

DE BOZE
niet één maar allemaal

*[DE BOZE toch maar weer af
beng!]*

DE ZWIJGER
hoe ontspoor ik op de voordeligste wijze
want dat een mens moet ontsporen
daarover bestaat geen twijfel

de mens zoekt naar ontsporing
ontaarding
de mens wil los komen
misschien is die spoorwegramp wel een bedenksel
een verzonnen herinnering
een valse aanleiding
misschien was het alleen mijn ontsporingswil
misschien heeft mijn ontsporingswil die herinnering verzonnen

*[DING doet iets tekent konijntjes met vleugeltjes en knipt ze uit
grote
geeft ze aan DE ZWIJGER]*

DE ZWIJGER
de konijntjes
bleek geworden
en smütsig tegelijk
het leken helemaal niet meer de konijntjes
dus dacht ik
maar dat gaat natuurlijk fout bij mij

*[er begint een sirene te loeien
begint en stopt steeds weer
alsof ie niet op gang kan komen
DE BOZE weer op]*

DE BOZE
wat is dat

DE ZWIJGER
de eerste maandag van de maand

DE BOZE
er is iets mis

DE ZWIJGER
hij blijft steken

DE BOZE
het is hem niet

DE ZWIJGER
niet

DE BOZE
niet de echte
dit is iets anders

DE ZWIJGER
niet

DE BOZE
dit moet iets anders zijn
dit is misschien wel echt

DE ZWIJGER
het moet
het is de eerste maandag van de maand
en het is twaalf uur

[...]

*[DE ZWIJGER geeft DE BOZE de tekeningen
DE BOZE hangt ze op aan een waslijn]*

DE ZWIJGER
ik dacht ze zijn bijna jarig
ze leken het helemaal niet meer
dus dacht ik
maar bij mij gaat dat natuurlijk weer fout

DE BOZE
de kleurenspecialist

[...]

DE BOZE
kleine zijn ook leuk

DE ZWIJGER
ja

DE BOZE
ja

DE ZWIJGER
ze zijn preciezer geworden
echte konijntjes

DE BOZE
alsof ze net geboren zijn

DE ZWIJGER
ze zijn hun eigen essentie geworden
zo moet een gen er uit zien

DE BOZE
ik wil

[onbedaarlijk gelach]

DE ZWIJGER
er zit iets in de genen
is iets mis mee
we willen wel van alles
maar ja
de genen he

[de DE BOZE begint wat soep te maken]

DE ZWIJGER
ik was vier jaar
ik deed boodschappen met mijn moeder
in de winkelstraat om de hoek
een vervelend karwei
mijn moeder stond altijd precies bij de verkeerde winkels stil
en voor de echt interessante etalages had ze nooit tijd
ik zeurde of ik al vast naar huis mocht
'als we overgestoken zijn' zei ze dan altijd
en toen dat zover was

en mijn moeder weer eens een of andere fruithandel binnenging
draafde ik opgelucht op een holletje naar huis
vrij en blij
tot zover niets bijzonders
maar toen kwam ik bij ons huis
en wie deed er open
mijn moeder
mijn moeder deed zelf de deur open
zie je wel dacht ik
zie je wel
mijn moeder was dus behept met de gave der bilocatie
ze bezat het vermogen op twee plaatsen tegelijk te zijn
ik had haar betrap
zie je wel
voor het eerst kreeg ik een hard bewijs in handen
voor het al lang gekoesterde vermoeden
mijn moeder voldeed niet aan het principium individuationis
zie je wel dacht ik
zie je wel
zij houdt je voor de gek
zij is niet één maar velen
de moeder die mij 's avonds nog een nachtkus komt brengen
voor het uit gaan
blote armen met gouden band
diep decolleté in een geur van lavendel
is niet dezelfde
als de moeder die mij 's winters in bont gehuld voorleest aan zee
de moeder die aan de piano zingt als niemand in de kamer is
is niet dezelfde als die in de keuken bezig is met de inmaak
vooral in kleine details verried zij haar veelheid
zoals wanneer zij de speld uit haar hoed trok
en haar kastanjebruinehaar tevoorschijn sprong
schoonheid is een flonkering van miljoenen ontelbaar
deze dingen zijn onzegbaar
dat weet ik
dat wist ik
en het ligt in de rede dat gewone dingen
dan wel met zichzelf moeten samenvallen
maar zij
die mij de dingen het eerst aanwees
en bij de naam noemde
zij is aan zulke beperkingen ontheven
ik wist het
en nu nog
meer dan zestien jaar is mijn moeder nu dood
maar wanneer ik in den haag ben
is zij net om de hoek verdwenen op de kneuterdijk
of zie ik haar in de verte op het gevers deynootplein

DE BOZE

een aantal Amerikaanse onderzoekers heeft geconcludeerd
dat de afwisseling tussen ijstijd en warmere tijden
een direct gevolg is van kosmische stofwolken

DE ZWIJGER

kosmische stofwolken

DE BOZE

volgens astronomen ontmoet ons zonnestelsel
op reis door het melkwegstelsel

elke honderdmiljoen jaar een gigantische stofwolk met waterstof
en elke miljard jaar een wolk die 7 keer dichter is

DE ZWIJGER
elke honder miljoen jaar

DE BOZE
in deze laatste situatie kan het klimaat op aarde drastisch veranderen
zeggen de onderzoekers
dat komt doordat de waterstof
genoeg zonne energie wegvangt
om een gloeiende ijskap te veroorzaken.
die heldere ijskap kaatst weer zoveel zonlicht terug
dat het nog kouder wordt
en dan kan de ijskap zich over de hele aarde uitbreiden

DE ZWIJGER
een vrijwel volledig door ijs bedekte aarde

DE BOZE
staat bekend als 'de sneeuwbal aarde'

DE ZWIJGER
als je ervan uitgaat dat de aarde van 45 miljard jaar oud is
ongeveer
dan betekent dat dat dat
dat de aarde zo'n vier keer verandert is geweest in een sneeuwbal

DE BOZE
tussendoor zijn er dan nog 15 kleinere ijsvlakken geweest
ongeveer

DE ZWIJGER
ook nog

DE BOZE
ja

DE ZWIJGER
voor het hert vind ik het wel erg

DE BOZE
ja

DE ZWIJGER
het is nu eigenlijk meer een hort

DE BOZE
een ziek hort
de binnenkant komt door de buitenkant

DE ZWIJGER
ik denk dat ie naar een dokter moet

*[DING kijkt verheugd op
kijkt vragend naar DE BOZE]*

DE ZWIJGER
toch

DE BOZE

ja

DE ZWIJGER

ja

dat lijkt me het beste

DE BOZE

misschien kan ik
in een nieuwe aanval-

DE ZWIJGER

een jas

DE BOZE

of een trui

DE ZWIJGER

met een kol

DE BOZE

ja

dit hert miste altijd al een kol

DE ZWIJGER

een kol zou hem goed staan
waarom hebben we daar niet eerder aan gedacht

[...]

*[DING staat op en gaat naar buiten
komt terug met een enorm gebreid hert
waarvan de vervilte vulling door de gaten naar buiten puilt
er wordt nog wat gereedschap gezocht
en de operatie kan beginnen
met alle geluiden van dien
DE ZWIJGER wil aan het werk gaan
en bekijkt de verf]*

DE BOZE

welke kleur

DE ZWIJGER

ja

DE BOZE

groen

DE ZWIJGER

niet mosgroen
dat is van de konijntjes

DE BOZE

gif

DE ZWIJGER

nee gif zeker niet
wat zegt freud over groen

DE BOZE

bij freud heeft het onderbewustzijn nog de betekenis van het onbedoelde

DE ZWIJGER
in het begin heeft hij gedacht dat het echt bestond
een soort mannetje in je kop
met heel andere bedoelingen dan waar je je bewust van bent

DE BOZE
maar jij denkt
in het onderbewuste
een weg tot echte zelfkennis te hebben gevonden
een objectief bestaand onderbewuste
en dat dan ook nog ontseksualiseren
dan gooi je toch het hele menselijke contact overboord

DE ZWIJGER
groen
hoop
gras
geel en blauw
hemel en zon
maar voor een hert
teveel kerst zou ik zeggen
wit

DE BOZE
groen of roze

DE ZWIJGER
niet groen

DE BOZE
de ramen zijn wit

DE ZWIJGER
roze
als een huid
kippevelroze

DE BOZE
we raken uitgegumd
ingesneeuwd
heel in de verte lijkt het of ik een sirene hoor
heel in de verte

DE ZWIJGER
kippevel maar dan roze

[beiden kijken naar DING die opereert]

DE ZWIJGER
hoe aardig mensen tegen iemand zijn die ziek is
vooral als ie geopereerd wordt
wat een verheven staat van ziekzijn is
zo hartelijk
en met aandacht voor je
en tijd vinden
en cadeautjes geven
en bezorgd kijken

als je dat meegemaakt hebt
vraag je je af waarom je in godsnaam nog gezond zou willen worden
zo mooi krijg je het nooit meer

DE BOZE
daar is het ziekenhuis voor
dat geneest je van je wens om ziek te blijven
een ideaal ziekenhuis zou dan ook geen ideaal ziekenhuis zijn
want dan zou je er willen blijven
zodat je maar blij moet zijn dat ze je niet door laten slapen
maar je om half zes in de ochtend wakken
ten einde niets te doen dan wakker worden
ware het anders
je zou nooit meer aan het werk gaan
gezond zijn is werken

*[DE NIEUWE weer op
verkleumd en onder het sneeuw
laat de deur open staan]*

DE NIEUWE
[tot DE ZWIJGER]
dat wat jij maakt
dat wil ik kopen

DE BOZE
wie niet

DE NIEUWE
dat weet ik niet
maar ik zou het graag kopen

DE ZWIJGER
ik begin nu aan een serie over kippevelroze

DE BOZE
een zelfportret

DE ZWIJGER
met een omweg
ja

DE NIEUWE
o

DE ZWIJGER
ik zou beeldhouwer moeten zijn
van totempalen
of mijn skelet in goud gieten
gouden botten
ribbekas
schedel
nee
totempalen
honderden gezichten in een beeld
gestapeld
lekker hoog
dat zou het juiste zelfportret zijn
maar ruimtelijk stel ik niets voor
voor ruimte heb ik geen gereedschap

geen techniek
de ruimte kan ik niet hanteren
of ze nou bestaat of niet
plat is mijn metier
plat blijkt mijn metier te zijn
helaas
kippevel dan maar

DE BOZE
jij hebt tenminste een metier

DE ZWIJGER
ja

DE NIEUWE
ja

*[beng! de deur klapt dicht. door de wind
DING springt op
italiaantje van DING tot voorbij deze scene de toekomst in
met alle herinnerde bewegingen en mise-en-scenes]*

DING
tijd bestaat niet
snachts droomde ik dingen
kant heeft gelijk
maar in werkelijkheid bestaat de volg-orde niet
BENG
actie en reactie bestaan ook niet
het toeval regeert
het causaliteitsdenken hebben we bedacht
niet aangeboren
ingeprogrammeerd
welkom
en dan nu het weer
zware sneeuwval
sneeuwbuien teisteren ons land
wit wit wit.
aanpassen bevalt niet
toegestaan is wat bevalt
over is maar over
BENG
mijn wraak op maria
op iedereen
zwijgstraf zwijgstraf zwijgstraf
pa-ta-pi
pa-ta-pa
naar huis terug keren
de supermarkten zijn leeg
straten raken verstopt
begeef u lopend naar huis
BENG
twee soorten mensen
meer kwaliteit
jij bent de chemische
zo modern dat je geen verleden hebt
BENG
het past niet
het past niet meer
BENG

teveel adrenaline
cortnizol
angstig
paniek
warrig
puur chemisch
schamen
ik ben zo iemand van
'lees voor het gebruik de bijsluiters in de verpakking'
ik veroorzaak allerlei soorten bijwerkingen
mij kan niets verweten worden
BENG
van mijn wol blijf je af
ik zit niet aan de jouwe
jij zit niet aan de mijne
voortaan geen ariadne's meer
geen knip boerda eva of hema
'wol wassen is een verhaal apart'
dat heb ik zo vaak gezegd
dat heb je geweten
BENG
het nadeel van wol
gaat min of meer vanzelf
het hele breisel ontbreit
weg
niets meer van over
BENG
100 % synthetisch
voortgekomen uit het menselijk brein
kreukvrij
kleurecht
krimpt niet
jeukt niet
retro is in
heel erg jammer
maar niet voor mij
these
antithese
synthese
zo denk ik
BENG
ik kan tegen 100%
de ultieme test
100% dat is alles
0 % dat is niets
niets gewend
100% niks
100% synthetisch
artificieel
zonder hart
zonder vlees
terug naar de bron
jij hebt geen bron
jij hebt geen genen
jij bent blanco
opblaasbaar
één gaatje en je loopt leeg
BENG
ZOEN
u wordt allen aangeraden naar huis terug te keren

alles dreigt bedekt te worden
 verlaat uw auto
 de natuur neemt het over
 mensen als mollen onder witte aarde
 de stilte heeft toegeslagen
 doek heb ik
 penselen heb ik
 verf heb ik
 'maar de aarde blijft altoos bestaan'
 de moeder der moeders
 waarom
 daarom
 maria heeft geen menselijke kenmerken
 moeder alleen
 blauw kan niet
 wel het eeuwige
 niet het goddelijke
 of zwart
 of wit
 in vogelperspectief
 enkel nog in vogelperspectief
 BENG
 niet weg
 ik blijf
 HOESTEN HIKKEN
 ZUCHTEN NIEZEN
 VLIEGEN VLIEGEN VLIEGEN
 haken haken haken
 ik hoef die bol maar te zien
 zonder dat ik er erg in heb
 gelukkig op commando
 ik haak de wereld stil
 wanneer begon men ooit de mond te gebruiken
 om woorden te zeggen
 woorden die iets betekenen
 dat je geluiden hoort om je heen
 en die probeert na te doen
 met je mond
wafwaf hap tuut tuut [=de hond heeft de auto opgegeten]
boef boef klets klats huu huu beng
eeeeek
blehhh
tssss tssss tsss
 zacht geklop
 niemand hoort
hee hee hup
hee hee hup
aauuuuw
brrrrr
 harder geklop
 iedereen luistert
 binnen
 hé hallo
 hallo
 dat is
 omdat ik nu zo
 uit den verre
 uit den verre
 ik zou nog eens met het fototoestel
 dat weet ik niet

toch
zo zo
voorzichtig
op het leven
op het leven
op het leven
is er eigenlijk al een fototoestel uitgevonden
dit is gewoon een analoog toestel hoor
is dat straks nog het zelfde
ach wat is straks
bewaren is onzin
één ding van alle kanten
hoeken zijn in beweging
dat wat hier nu gebeurd
en daar
en straks hier
en gisteren ergens anders
alles naast elkaar zetten
niet lineair
het haken is gestopt
haakneurose
iedereen heeft wat
als ik niet
leefden we hier nu in een aanelkaargehaakte wereld
alles is een potentieel model
en iedereen
toen ik bij de deurknop was kwam ik tot mezelf
reis jij nog
jij reist toch veel
dat dacht ik
wat vreselijk jammer
weet je zeker
sorrie
toestellen die om hoekjes kunnen fotograferen
maar deze niet
weet ik
sterren ook gefotografeerd
zijn er al tijden niet meer
de 11e dimensie is allang gepasseerd
het had met een bal te maken
het is net poëzie
wij leven in één heelal
hoe zou dat in het chinees heten
deur is in het chinees hetzelfde als als
heel veel heelallen
een membraan
die beweegt dus mee
parallel
dat zijn lijnen
dat moet je niet doen
dat lijdt tot niets
hoogstens een eindpunt
op de heelallen
op het alles
op het chinees
een gat van tijd en ruimte
ik weet zeker dat het waar is
denkend kom je er niet
maar ik wil het snappen
dan zou je het toch ook even niet moeten kunnen bedenken

het lukt me niet
wat ik ook doe of denk
daar moet je juist heel ver van weg
het is een besef
moet je toch zo'n toestel kunnen maken
tijd bestaat niet
ik heb 'straks' al gezien
iedereen vangt weleens iets op van een ander
een lege ruimte
wat stom
je droomt
je droomt zelf
als je droomt
als je droomt
lopen tijd en ruimte door elkaar
ik droomde pas van jou
als je droomt leef je gewoon door
iets in je hersenen haalt
de stekker van het 'doen' eruit
ik heb er m'n mooiste foto's mee gemaakt
ik zag je in een hele grote ruimte
overal lag stof
jij zat daar te werken
en ik zag dat het geen stof was
wat dan
wat dan
engelenhaar
enorme proppen engelenhaar
wat mooi
dan zou je werkelijk handelen
kijk
eerst praat je met die
en het volgende woord is dat een ander geworden
dat kan in een droom
je moet 'm zo vastpakken
voel je hoe lekker
dat gedoe met tijd en ruimte
wat een georganiseer
hoe moet ik vliegen als de stekker er in zit
dan zou alles mogelijk zijn
op het toestel
op het toestel
op alle toestellen
en de verbeelding
mooi he
ik snap niet dat je het weg doet
hoezo
zo'n ding vind je niet zo snel meer
als ik er nou toch nog ooit ergens een vind
maar ik denk niet
helaas voor jullie
wil je niet nog wat drinken
het is nog ver
ja
sorrie
oooooo
de konijntjes
de konijntjes
ik ga aan het werk
oooooooo

wat vreselijk
wie niet groeit krimpt
neee
misschien zit er nog rek in
het begint altijd langzaam
en dan plotseling
plens
eeeeek!
altijd was er een begin
zware sneeuwval
grootschalige chaos
1 meter verse sneeuw
noodtoestand is uitgeroepen
dromen en wachten
de rest gaat vanzelf
BENG
ik ben geboren
een absoluut objectief bewijs is er niet
kijk altijd eerst in het wasetiket
ontvlek niet plaatselijk
was gekleurde kleding apart
axioom
een onomstotelijke waarheid
de subjektieve ervaring
een speciaal wasmiddel
zoals b.v. "Black Velvet" van Robijn
mijn leven begon met ontsporing
de konijntjes
de konijntjes
de konijntjes
spoorwegramp
niet één maar allemaal
BENG
hoe ontspoor ik op de voordeligste wijze
was deze spoorwegramp wel werkelijkheid
bleek geworden en smütsig tegelijk
LOEIIIIIIII
OEIIII
OEIIII
OEIIII
wat is dat
er is iets mis
niet
dit moet iets anders zijn
dit is misschien wel echt
de eerste maandag van de maand
ze zijn bijna jarig
bij mij gaat dat natuurlijk weer fout
kleine zijn ook leuk
alsof ze net geboren
ik wil
HAHA
we willen wel van alles
maar ja de genen
SOEP
vier jaar
mijn moeder stond altijd precies bij de verkeerde winkels stil
'als we overgestoken zijn'
opgelucht naar huis
en wie deed er open

mijn moeder
zie je wel
de gave der bilocatie
betraapt
een hard bewijs
voldeed niet aan het principium individuationis
zij is niet één maar velen
's avonds nog een nachtkus
is niet dezelfde
zingt als niemand in de kamer is
is niet dezelfde
de speld uit haar hoed
kastanjebruinehaar sprong tevoorschijn
flonkering van miljoenen ontelbaar
aan zulke beperkingen ontheven
ik wist het
net om de hoek verdwenen
of in de verte
de afwisseling tussen ijstijd en warmere tijden
een direct gevolg van kosmische stofwolken
elke honderdmiljoen jaar
een gloeiende ijskap
kaatst zonlicht terug
dat het nog kouder wordt
een vrijwel volledig door ijs bedekte aarde
de sneeuwbal aarde
voor het hert vind ik het erg
meer een hort
een ziek hort
dokter
toch
misschien
een jas
of een trui
miste altijd al een kol
groen
niet mosgroen
een soort mannetje in je kop
teveel kerst
groen of roze
niet groen
kippevelroze
het lijkt of ik een sirene hoor
hoe aardig mensen tegen iemand zijn die ziek is
en tijd vinden
en cadeautjes geven
zo mooi krijg je het nooit meer
blij zijn dat ze je niet door laten slapen
gezond zijn is werken
dat wat jij maakt
dat wil ik kopen
een zelfportret
met een omweg
zou beeldhouwer moeten zijn
van totempalen
honderden gezichten in één beeld
voor ruimte heb ik geen gereedschap
kan ik niet hanteren
plat is mijn metier
jij hebt tenminste

pa-ta-pa-ti
pa-ta-pa-ta
BENG BENG BENG BOIIINGG
ik wil iets
HAHA
en er is iemand niet aan het werk
en die werkt maar niet door
ik was al ver
anders vraag ik het nooit
iemand die doet wat ie denkt
ik denk teveel
wat ik doe is niet wat ik doe
noem maar op en ik haak het
wolgeworden energie
iedereen doet het
ik niet
je zou moeten vliegen
ik moet vliegen
zoals panamarenko of de konijntjes
'panamarenko of de konijntjes'
job
ja job
de ondergang van de held
geen woorden meer
alleen nog
'er zou helemaal niets gebeurd zijn als niet...'
BENG BENG BENG BAFFF
geen wol
de soep
ik houd mijn mond
wie wil er soep
altijd weer
ik zwijg al
altijd reactionair
ik zal niet ophouden met spreken
ook al word ik dom blind en achterlijk
zolang ik adem heb
heb ik de titel heb ik het begin
wachten is het probleem niet
tijd bestaat niet
wachten is geen wachten
het donker is er altijd
waar moet het heen met dit leven
naar het einde
ik ken de machine beter
dan ik mezelf ken
soep

[...]

DE BOZE
ik wil
ik wil iets

[gelach]

DE BOZE
er is iemand aan het werk
en die werkt maar door
en er is iemand niet aan het werk

en die werkt maar niet door
er is vraag
er komt een koper
de ene na de andere
en nu jij ook
jij ook al

[DING gaat af]

DE NIEUWE
ik dacht aan de kunstlijn
ik liep
en toen dacht ik
en toen ben ik teruggekomen
ik was al ver
maar
ik dacht anders vraag ik het nooit

DE BOZE
vraag genoeg
jij bent iemand die doet wat ie denkt
jij bent iemand die net genoeg denkt om te doen
ik denk teveel
veel teveel
ik ken betekenissen toe aan iedereen
aan alles
ik vergelijk mezelf met alles en iedereen
altijd onvoordelig
ik probeer het er van af te kijken
maar ik pak dat niet slim aan
wat ik doe is niet wat ik doe
ik kook
ik was
ik verzamel zonder doel
ik schreeuw
ik haak
ik haak heel wel
onbewust heel wel
noem maar op en ik haak het
ik kan het niet helpen
maar dat is niet wat ik wil

[weer gelach]

DE BOZE
als ik denk begin ik te haken
en als ik niet denk doe ik niets
wolgeworden energie
maar ik wil een andere richting
meer
iets
ik denk het
iedereen doet het
ik niet
ik haak
ik haak naar alles en doe niets
al mijn energie op aan niets
als je bovenop het dak staat
van de wereld of je eigen huis
of dat van een ander

dan zie je dat de wereld rond is
dan zie je dat je zou moeten vliegen
ik moet vliegen
zoals panamarenko of de konijntjes
'panamarenko of de konijntjes'

*[DING komt weer op met twee vleugels van ijs
doet een jas aan en probeert ze daar aan te bevestigen]*

DE ZWIJGER
laten we job doen
gewoon
om te kijken

DE BOZE
dat is een goede titel
'panamarenko of de konijntjes'

DE NIEUWE
job

DE ZWIJGER
ja job

DE NIEUWE
ik begrijp alleen de goede afloop
in primitieve zin begrijp ik alleen de goede afloop

*[DING pakt een ladder
zet die aan de andere kant van de deur
en klimt tot bovenaan]*

DE NIEUWE
de ondergang van de held kan ik niet begrijpen
niet met mijn hart
ik wil dus eigenlijk steeds een sprookje horen
en daar word ik dan echt door aangedaan en door bewogen
een goed verhaal levert me altijd materiaal voor gedachten en
gevoelens

DE BOZE
er zijn geen woorden meer
alleen nog gevoelens

DE NIEUWE
een tragedie zou toch steeds kunnen beginnen met de woorden:
'er zou helemaal niets gebeurd zijn als niet...'

*[DING springt naar beneden
blijft roerloos liggen]*

DE BOZE
komedie en tragedie zijn geen tegenstellingen
zij hebben de taal verleerd
alleen gevoelens zijn er nog over
geen wol
teveel nazorg
te
ik vergeet de soep
de soep gaat gewoon door

de soep trekt
ik wil iets zwart op wit
of wit in zwart
iets wat hout zaagt
iets
de soep
denken over doen
ik zal mijn mond houden
ik houd mijn mond
wil je soep
wie wil er soep

DE NIEUWE
nou

DE ZWIJGER
jouw soep is altijd de beste
jouw soep is een oerknal
altijd weer

DE BOZE
het denken gaat door
maar ik zal zwijgen
even
voor even
soep
tot
ik herhaal
zoals jij
maar ik zwijg al

DE NIEUWE
zwijgen is altijd reactionair

DE BOZE
ik spreek en ik spreek
en ik zal niet ophouden met spreken
ook al word ik dom blind en achterlijk
zolang ik adem heb zal ik spreken

DE ZWIJGER
ik dacht als ik de titel heb dan heb ik het begin
maar ik heb de titel
en de rest komt niet vanzelf
dus zal de titel wel niet het begin zijn
ik kan wel wachten
dat kan ik wel
wachten is het probleem niet
een eind zou ook goed zijn
een eind is ook een soort begin
de tijd tikt door
dagen verglijden
glijdende dagen
tijd bestaat niet
dus wachten is geen wachten
alleen het nu
daar waar ik ben daar is het nu
misschien ben ik wel op heel veel momenten tegelijk
misschien ben ik toch deelbaar

*[DING staat langzaam op
herstelt zich
keert terug naar de knuffels]*

DE BOZE
de zon gaat op en de zon gaat onder
en het donker is er altijd
door die zon zie je het niet altijd
maar het is er

DE NIEUWE
zwart is ook een soort van wit

DE BOZE
waar moet het heen met dit leven

DING
naar het einde

DE BOZE
elke keer als ik een zinloze opmerking maak
geef jij zulke antwoorden
ik doe de was
dat doe ik
ik doe de was
ik ken de machine beter
dan ik mezelf ken
soep

DE ZWIJGER en DE NIEUWE
soep

DE BOZE
soep

[iedereen krijgt soep]

RADIO
sneeuw bevat lucht waardoor het licht weerkaatst wordt
bij sneeuw is de weerkaatsing van licht voor alle kleuren gelijk
en dat verklaart de witte kleur
sneeuw kan soms echter ook een heel andere kleur hebben
zo lijkt de sneeuw tegen de achtergrond van een donkere lucht
een grijze kleur te hebben

KLIK
een lagedrukgebied
dat als het ware ingeklemd zit
tussen twee hogedrukgebieden
is de veroorzaker van de aanhoudende sneeuwval
het bestaat uit twee kernen
waarvan een vanmiddag boven de zuidelijke noordzee lag
heel langzaam trekt de sneeuw over het land
omdat er ook op enige hoogte weinig wind is
daarbij helpen de aanvoer van vochtige lucht vanaf zee
inclusief de temperatuurstegenstellingen
tussen de veel warmere noordzee
en de lucht daarboven
en de kou op het continent
om de sneeuwval in stand te houden
en de neerslag te intensiveren

KLIK
het KNMI-Weeralarm is in het jaar 2000 ingevoerd
na een proefperiode van twee jaar
door het drukkeren verkeer en de toename van recreatie
is de samenleving kwetsbaarder geworden voor extreme weersituaties
bovendien zijn de mogelijkheden verbeterd om meer gedetailleerde
waarschuwingen te geven
bovendien vraagt de grote diversiteit aan weerberichten om eenduidige
berichtgeving
op zijn minst bij weersomstandigheden die gevaar opleveren

[geluid wordt weggedraaid]

---DOEK---

amsterdam 9 maart 2005

II. het is nog steeds zondag

DE NEUROOT
DE HUILEBALK
DE BOKKIGE
DE ONGEDULDIGE
DE VERZAMELAAR

*een wachtkamer van een oud stationnetje
behangen
fijne tafels met banken
een lampje aan de muur
klok schilderijen
een kachel staat er
er is een fonteintje
een gesloten kast
ergens een raampje
dat moet het loket zijn
en een bord
waarop in oude plastic drukletters de tijden van vertrek en aankomst
het loket is dicht
de deur staat open
buiten schijnt de zon
het is erg warm
erg erg warm
[tot het gaat regenen]
stilte
iemand zit en huilt
verder niets
stilte dus
dan komt er vanuit de bank iemand omhoog
het is DE NEUROOT
op het perron sleept iemand met een enorme koffer*

DE NEUROOT
ik ben via een andere kant binnengekomen
alsof ik er in een stad ben ingegaan
en in een dorp ben uitgeraakt
hoe kom ik nu ooit nog bij mijn fiets
die heb ik in een soort avenue achtige straat
tegen een groot amsterdamse stijl gebouw aangezet
er vast van overtuigd dat ik daar vanzelf weer terecht zou komen
ik ga een gebouw in
een gebouwencomplex
een gebouwendorp
een nachtmerrieachtig megahoogcatherijne
ik neem aan het einde van mijn wandelen
aan het einde van een vleugel blijkbaar
de roltrap naar beneden
en het is of ik uit een heel oud stationnetje stap in hongarije
wat gras
wat beton
een viaduct in de verte
en verder niets
geen stad te bekennen

laat staan mijn fiets

DE HUILEBALK
was de zelfde weg teruggegaan
ga de zelfde weg terug

DE NEUROOT
dat kan ik niet
dat gaat niet meer
ik zit in een bus
in een soort rotterdam
het is rotterdam maar ook weer niet
ik ken rotterdam niet zo goed
maar dit zou heel goed een gedeelte van rotterdam kunnen zijn
we gaan een rivier over
wegen boven elkaar gestapeld
dan een bocht naar rechts
een bekend gebouw
een soort modern stadion ziekenhuis schouwburg
ik probeer de richtingen in de gaten te houden
waar bevind ik me ten opzichte van mijn vertrekpunt
er wordt gebouwd
de mokerslagen verstoren mijn denken
zo kan ik het niet onthouden
waarom rijd ik hier
groen
ik zit weer in het groen
zonder het te merken rijd ik nu door een dorp
een kerkplein
een wit hotel
vroeger een casino
het doet belgisch aan
hoe kom ik terug
hoe
nu nader ik het kerkplein van de achterkant
maar waar is de weg
met de plantsoenen
de heggen
en de sjeke doorzon woningen
ik moet terug
ik rijd
bestuur een auto
terwijl ik niet kan rijden
ik heb geen rijbewijs
maar ik rijd auto
en toch vind ik de weg niet

DE HUILEBALK
stop dan

DE NEUROOT
ik moet mijn fiets terug kunnen vinden

DE HUILEBALK
je vindt niet eens de stad terug
laat staan je fiets

DE NEUROOT
mijn fiets roepen
of fluiten

een andere fiets pikken en terug fietsen terug
almaar rechthoek
de wereld is toch rond
een vliegtuig huren
een helikopter
...

DE HUILEBALK
of blijven zitten tot je het weer weet

DE NEUROOT
ik loop om dit gebouw
geen fiets
geen deur
alleen dit hier
en het perron met spoor
elke trein rijdt naar een stad
toch
de stad
wanneer komt de trein

*dan komt DE ONGEDULDIGE binnen
achterstevoren slepend met een enorme koffer*

DE ONGEDULDIGE
ik-

*DE ONGEDULDIGE merkt dat niet alles compleet is
rent weer naar buiten
komt terug met een jas en een tas
controleert de tas
en verdwijnt dan weer naar buiten*

DE NEUROOT
voor het eerst in mijn leven heb ik ook een fijn slot
zo eentje waarbij je niet hoeft te wroeten en schudden
en dat ie dan nog niet opengaat
bij mijn slot steek ik de sleutel in het slot
dat gaat ook altijd heel makkelijk
en klik
open
of dicht
wat ik maar wil
het vergt wat acrobatische toeren
om m'n fiets altijd ergens aan vast te maken
tegen het stelen
maar daar kan mijn slot niets aan doen
het is ook zo lekker lang
mijn slot
het kan bijna overal omheen

DE HUILEBALK
hoe heet de stad

DE NEUROOT
wat

DE HUILEBALK
de stad
waar je fiets staat

hoe die heet

*de ongeduldige komt weer binnen
probeert iets in de tas te doen
iets anders valt er weer uit*

DE ONGEDULDIGE
heeft u al een kaartje
zonder kaartje geen trein

DE NEUROOT
waar kan je hier kaartjes kopen
waar is hier de kaartjesmevrouw
meneer
is dit het loket
met die gordijntjes
en dat raampje
en die stoel waar op gezeten is
met dat bloesje erover
is dat het loket
waar is de kaartjesmevrouw dan
de kaartjesmeneer

DE HUILEBALK
er is nog niemand
bijna nooit is er iemand

DE NEUROOT
maar-

[...]

DE HUILEBALK
het is ook nog geen tijd

DE NEUROOT
hoe weet je dat

DE HUILEBALK
als het tijd was
zou er wel iemand zitten

[...]

DE ONGEDULDIGE
als het tijd was
hoorden we de bellen van de spoorwegovergang

DE NEUROOT
ik hoor niets

DE NEUROOT loopt naar het bord van vertrek en aankomst

DE NEUROOT
wat is dit

DE HUILEBALK
dat is het bord van vertrek en aankomst
of andersom

DE NEUROOT
maar wat staat er

DE HUILEBALK
het belooft de aankomsttijd van een trein
en ook het vertrek daarvan

DE NEUROOT
maar-
wat staat er dan
het bibbert
het zoeft
waar zijn die beloftes
ik zie ze niet
ze bewegen
ze flitsen zo snel voorbij dat ik ze niet kan lezen
steeds net niet kan lezen
heen en terug
terug en heen

DE ONGEDULDIGE
links staan de treinen die naar het oosten gaan
rechts de treinen die naar het westen gaan

DE NEUROOT
zinloze bewegende voorbijflitsende tekentjes
meer kan ik er niet van maken
ik onderscheid geen letters geen cijfers
laat staan tijden of richtingen
rustig
ik kijk om me heen
neem details in me op
laat me afleiden
een kachel
gordijntjes
de grote deuren staan enigszins open
zwarte deurknop
en dan keer ik
heel rustig
weer terug naar dit bord
...
nee
het helpt niet
het worden geen letters

DE ONGEDULDIGE
hoe laat is het

DE NEUROOT
ja
waar is een klok

DE HUILEBALK
ze zeggen dat er ooit geen tijd meer zal zijn

DE ONGEDULDIGE
weet ik weet ik

DE NEUROOT
hoezo

DE ONGEDULDIGE

opgeeten
opgebruikt
opverbrast
op

DE HUILEBALK

als ieder mens gelukkig is
zal er geen tijd meer zijn
zegt dostojevski

DE NEUROOT

omdat die dan niet meer nodig is
ja dan

DE ONGEDULDIGE

zegt dostojevski dat
zoiets zou dostojevski nooit zeggen

DE NEUROOT

waar is de klok
een station heeft toch een klok
elk station heeft een klok
wie
waar
maar eerst-
waar is hier een toilet

DE ONGEDULDIGE

waar laten ze 'm dan

DE HUILEBALK

wat

DE ONGEDULDIGE

de tijd
als die niet meer nodig is
waar stoppen zie die dan

DE HUILEBALK

nergens
het is geen ding
het zal uitdoven in het verstand

DE NEUROOT

een toilet

DE ONGEDULDIGE

daar in de hoek is een deurtje

DE NEUROOT

ik zie geen deurtje

DE ONGEDULDIGE

rechts in de hoek
dat paneel

DE NEUROOT

welk paneel

DE ONGEDULDIGE
je staat er voor

DE NEUROOT
dit
dat is geen deur
dat is een luik
dat is-

DE ONGEDULDIGE
daardoor kom je bij het toilet

tijdens de volgende tekst vertrekt iedereen weer naar het beginbeeld
DE ONGEDULDIGE sleept de koffer weer naar buiten
DE HUILEBALK zit daar weer te huilen in stilte

DE NEUROOT
ik wurm me door de opening
direct wordt het plafond lager
het is alsof ik een grot in ga
kruip
schaars licht
het ruikt er lekker
naar aquarium
naar oude huizen
maar het is echt vreselijk krap
ik schaaf mijn ellebogen
stoot mijn tenen
na een tijdje zie ik de wc
het grijze afgebladderde deurtje staat open
gelukkig
er is toiletpapier
en licht
het bakeliete knopje moet met kracht omgedraaid worden
maar dan heb je ook echt wat
licht genoeg voor de hele wachtruimte
stapels oude boekjes liggen onder een klein fonteintje
op de prullenbak staat een schaakbord vol met schaakstukken
wel honderd
alles in drukke vergadering door elkaar
vijf koningen
koninginnen in overvloed
en overal staan paarden
pionnen in verschillende maten
zwart wit alle mogelijke kleuren hout
ik ga opgelucht zitten
en kijk naar mijn blote knieën
rare dingen
dan hoor ik in de verte denk ik
het geluid van de bellende spoorwegovergang
de trein
ik schrik
doe haastig mijn broek omhoog
wurm me door de gang
wat natuurlijk niet snelgenoeg gaat
en en
krijg de deur niet open
de deur klemt
achter me dat felle licht

en ik heb niet eens doorgetrokken
een klemdeur
dan met een enorme ruk
mijn hoofd knalt tegen de stenen muur
schiet de deur open

...
ik hoor niets meer
is de trein-
is er een trein-
ik zie niets

DE HUILEBALK
nee
nog niet

DE NEUROOT
maar de bellen

DE HUILEBALK
nee hoor

DE NEUROOT
ik dacht
de spoorwegovergang

DE HUILEBALK
nee dus

DE NEUROOT
echt niet

DE ONGEDULDIGE slaapt weer de enorme koffer naar binnen

DE ONGEDULDIGE
nee

DE NEUROOT
maar
hoe moet dat nu
zo zonder tijd
zo zonder kaartje
daar ben ik niet goed in
ik ga niet zwart rijden
dat ga ik niet doen
dat doe ik niet
straks komt er nog politie

DE BOKKIGE komt in de deuropening staan

DE NEUROOT
en ze zouden hier nog wel van die echte kaartjes hebben
zegt de gids
de reisgids
van die kaartjes die wij vroeger ook-
die je ook kreeg als kind
van dik karton
roodachtig
met zo'n conducteurspet en spiegelei
kaartjes met kniptang
en een fluitje

DE BOKKIGE
vervoersbewijzen

iedereen schrikt
DE NEUROOT
onee
zie je nou wel

DE BOKKIGE
vervoersbewijzen alstublieft

iedereen wordt onrustig
kijkt naar het loket
probeert zich te verstoppen
zoekt in tassen er
valt van alles

DE NEUROOT
of ik moet iets doen wat ik niet kan
of ik moet iets hebben wat ik niet heb
dan word ik gecontroleerd
alleen dan word ik gecontroleerd
altijd de angst door de mand te vallen
betrappt gepakt gestraft

DE BOKKIGE laat iedereen de kaartjes zien
deelt eventueel uit
duidelijk moet zijn dat DE BOKKIGE niet bij de spoorwegen werkzaam is

DE BOKKIGE
echt hè
zelfgemaakt
ik maak ze zelf

stilte
in de verte het geluid van voetstappen

DE HUILEBALK
mag ik de gids

DE NEUROOT
wat

DE HUILEBALK
onze gids

DE NEUROOT
onze

DE HUILEBALK
gids
onze reisgids

DE NEUROOT
heb ik die dan

DE HUILEBALK
ja
waar dat in staat van die kaartjes

die kartonnen
zoals vroeger
zoals deze

*DE NEUROOT staat op
het boek valt op de grond*

DE HUILEBALK
ja die

DE NEUROOT
oja
plotseling herinner ik me ons
herinner ik me waarom ik dat gebouw in ging
dat een mega hoog catherijne bleek
op m'n fiets gesprongen met een uitgeprinte routeplanner
op zoek naar die ene winkel die misschien die gids zou verkopen
kwam ik op allerlei snelwegen terecht
levensgevaarlijk
ik moest achter die hond aan
hij wist de weg
een grote zwarte bouvier was het
kleintje heette hij
die bracht me naar dat gebouw
naar die winkel
maar zelf was hij op zoek naar konijntjes
'naar barend en de konijntjes'
dat zei hij

DE ONGEDULDIGE
oooooooooooo

DE HUILEBALK
wat wat

DE ONGEDULDIGE
de konijntjes

DE NEUROOT
'ik ben op zoek naar barend
en ik ben op zoek naar de konijntjes'

DE ONGEDULDIGE
ja

DE NEUROOT
'ik wil weer samen met barend de konijntjes tellen'

DE ONGEDULDIGE
zeven
en kees

DE NEUROOT
barend was een herdershond
die kende ik
ik durfde niet te zeggen dat die al een tijdje dood was
heel lang eigenlijk al
eerst had hij nog bij een benzinstation gewoond
barend
en toen was hij doodgegaan

van ouderdom
niets ergs of vreselijks
maar wel dood
en ik durfde dat niet te zeggen
tegen kleintje
was blij dat ik mijn fiets tegen het gebouw kon zetten
dat ik er was
en
ja
ik heb hem gekocht
kijkt naar de gids
van de winkel herinner ik me niets
maar kijk
dit is 'm

DE ONGEDULDIGE
mijn lieve konijntjes
ik mis ze
ik kocht kees in de winkel
als een jongenskonijn
maar binnen twee weken
werd kees alleen maar dikker en dikker
ondanks het dieet
en toen op een ochtend
had kees allemaal babykonijntjes op bezoek
kees was niet meer alleen
ik keek naar het gezelschap
toen begreep ik dat kees
een meisjeskonijn was
een moeder nu
zeven babykonijntjes
lampreien
blind en hulpeloos de eerste week
en zo lief
zo klein
zo lief
als kleine potloodpuntjes aan het begin van een tekening

DE HUILEBALK
je hebt hem

DE NEUROOT
ja
de gids die bijna nergens te krijgen was

DE HUILEBALK
ik wist het

DE BOKKIGE
en geld
dat maak ik ook zelf
zulke stapels
en wat er moet gebeuren teken ik
en als ik slaap ben ik iemand anders
en in mijn zakken heb ik alle vragen die ik weten wil
maar van die moeilijke computervragen als
'wilt u dit document vervangen door het vorige'
en dat je dan ja zegt
en dat ze dan wéér vragen
'wilt u dit document vervangen door het vorige'

daar word ik onzeker van
dan stop ik er mee

de voetstappen lijken ergens buiten heen en weer te lopen

[lange pauze]

DE ONGEDULDIGE
'maar vreemder, ja inderdaad
vreemder dan dat de straat
leeg was, was het feit
der volstrekke geluidloosheid'

[...]

DE HUILEBALK
er zit hier behang op de muren
alsof het een huiskamer is

[...]

DE HUILEBALK
kijk een stopcontact
wil er iemand thee

DE NEUROOT
of koffie

*DE HUILEBALK haalt een waterkoker uit de rugzak
vult deze bij het fonteintje met water
en doet de stekker in het stopcontact*

DE ONGEDULDIGE
het is mooi weer
het is zondag

DE BOKKIGE
alleen als het met een zoetje is
ik lust alleen thee met een zoetje

DE ONGEDULDIGE
het is zomerdag

*DE BOKKIGE pakt een spelletje kaarten en begint patience te leggen
DE NEUROOT trekt een schoen en een sok uit en bekijkt de blaren*

DE NEUROOT
blaren
ik houd van lopen
maar mijn voeten niet
of ze houden niet van mijn schoenen
of niet van mij
altijd maar blaren

DE HUILEBALK
lopen van station naar station

DE NEUROOT
lopen van restauratie naar restauratie

DE HUILEBALK

ja de stationsrestauratie
de eerste ober die we vragen of hij ook Duits spreekt
is zo snel weg
dat we bijna niet meer weten hoe hij er uit zag
na een tijdje komt er een dikkere ober met kegel
de walm spreekt redelijk Duits
wij ook

DE NEUROOT

wij zijn tegenwoordig blij als er iemand Duits spreekt

DE HUILEBALK

met het woordenboekje in de hand
bestellen we
in het Duits
ja toch in het Duits
ons schoolboek 'Deutschland heute' komt nog goed van pas
in het Duits bestellen we thee

DE NEUROOT

of koffie
lopen van koffie naar koffie
koffie altijd
zonder koffie gaat het niet

[...]

*weer zijn er voetstappen ergens buiten te horen
het theewater zal nu wel beginnen te koken*

DE ONGEDULDIGE

konijnen hebben enorme achterpoten
die achterpoten lijken wel clownsschoenen
en als je er lang naar kijkt
lijkt het net of hun knieën achterstevoren zitten
bij hun achterpoten
maar als je dan weer doordenkt en naar jezelf kijkt
laat ellebogen en knieën scharnieren
zie je dat dat ook tegengesteld is
je knieën en je ellebogen
dat zijn omgekeerde scharnieren

DE BOKKIGE

anders val je toch

*DE HUILEBALK zet thee en deelt uit aan wie wil
en koffie*

DE HUILEBALK

dan komt de thee

DE NEUROOT

of de koffie

DE HUILEBALK

het is koffie zonder melk

DE NEUROOT

is 'mit milch' hier soms zonder

milch
mit milch

DE HUILEBALK
er wordt nee geschud
de melk wordt op ons bonnetje doorgekrast

DE NEUROOT
geen melk dus
de koffie is boerenkoffie
gemalen bruin met kokend water er op

DE HUILEBALK
dat valt tegen

DE NEUROOT
dit is geen koffie
dit lust ik niet
wat enorme teleurstelling

DE HUILEBALK
we ruilen
maar pas als de mevrouw met de kinderen weg is
zeg je
de mevrouw met de kinderen
die naar ons kijken alsof we televisie zijn

DE NEUROOT
ruilen
niemand hoeft het te zien
niemand hoeft het te weten

DE HUILEBALK
de kinderen snappen niet dat wij ze niet verstaan
en gaan steeds harder praten
alsof we doof zijn

DE NEUROOT
ik snap dat eigenlijk ook niet
dat wij zoiets niet verstaan
ik vind het heel knap
dat andere mensen zo'n vreemde onverstaanbare taal kunnen spreken
ik kan dat niet
je denkt toch eigenlijk altijd dat iemand in jouw taal denkt
dat jouw taal de taal van iedereen is
de basistaal
het voelt stom om het niet te kunnen verstaan
sukkelig

opkomst van DE VERZAMELAAR

DE HUILEBALK
maar als ze weg zijn
dan ruilen we
en drink ik koffie
in plaats van thee
en dan gaan we weer lopen

DE NEUROOT
als je bent gekomen om te lopen

moet je lopen
de benen moeten het werk doen
en de voeten
arme voeten

DE VERZAMELAAR

zacht en stamelend

ik dacht dat ik de trein hoorde
ik dacht dat ik het fluitje hoorde van de conducteur
en ik dacht
ik heb nog geen kaartje
hoe moet dat nu
zo zonder kaartje
daar ben ik niet goed in
ik ga niet zwartrijden
dat ga ik niet doen
dat durf ik niet
straks komt er nog politie
waar is het loket
is dit het loket
als de trein er nog niet is
kan ik nog-
of is de trein al geweest
is het te laat
heb ik de trein gemist
heb ik weer de trein gemist

DE ONGEDULDIGE

pardon

DE VERZAMELAAR

is de trein misschien al geweest

DE ONGEDULDIGE

wij hebben nog geen trein gezien

DE VERZAMELAAR

o

DE ONGEDULDIGE

het spoor wijst er op dat er mogelijk een trein kan komen
maar verder wijst niets er op dat er binnenkort-
hoort u iets

DE VERZAMELAAR

nee

nee

DE ONGEDULDIGE

geen bellen van de spoorwegovergang
geen treingeraas
geen bezigheden aan het loket

DE VERZAMELAAR

nee

nee

nee

DE ONGEDULDIGE

nou dan

DE VERZAMELAAR
juist ja

[...]

DE VERZAMELAAR...
is dat het loket

DE ONGEDULDIGE
kunt u wat harder spreken
ik kan u niet zo goed verstaan

DE VERZAMELAAR
ik wilde eigenlijk weten of dit het loket is

DE NEUROOT
dat denken wij

DE VERZAMELAAR
maar er zit niemand

DE NEUROOT
pardon

DE VERZAMELAAR
ik zie niemand

DE NEUROOT
ziet u iemand
waar dan
eindelijk iemand

DE VERZAMELAAR
nee
niemand
ik zie niemand

DE NEUROOT
niemand
o
ja
dat is ons ook al opgevallen

DE VERZAMELAAR
maar hoe moet dat dan-

DE ONGEDULDIGE
ik erger me niet genoeg
soms erger ik me zelfs niet aan de grote gebeurtenissen
die ieder fatsoenlijk mens moeten ergeren

DE NEUROOT
kunt u wat harder spreken
ik kan u niet zo goed verstaan

DE VERZAMELAAR
begrijpt u mij niet
ik word niet begrepen
men begrijpt mij niet

ik zit aan de telefoon
de stem aan de andere kant zegt
'kunt u wat harder spreken
ik kan u niet verstaan'
en dan roep ik heel hard
maar de stem aan de andere kant van de lijn blijft zeggen
'harder ik hoor u niet'

[...]

DE BOKKIGE
echoot
harder ik hoor u niet
lacht

*DE VERZAMELAAR loopt naar het bord
zoekt naar een klok
kijkt op het perron
pakt een krant die er al ligt
en wil die gaan lezen
bij het openvouwen blijkt er op elke pagina
een heel stuk te zijn uitgescheurd*

DE VERZAMELAAR
o

DE ONGEDULDIGE
nou ja
wie doet dat nou
dat is toch geen krant meer
zo valt er toch niets meer te lezen
de boertigheid
zoiets laat je toch niet liggen

DE VERZAMELAAR
ja
nee
natuurlijk niet

DE NEUROOT
een nostalgische rondleiding door europa
een reis door de tijd

DE HUILEBALK
de tijden

DE NEUROOT
hij valt al bijna uit elkaar
de gids

DE HUILEBALK
zo veel hebben we er in gelezen

DE NEUROOT
en geschreven

DE HUILEBALK
er ontbrak nog al wat
nu is de gids completer
wij hebben het ontbrekende erbij geschreven

DE NEUROOT
nu is ie zoals hij moet zijn

DE HUILEBALK
wat ons betreft compleet
en uit

DE NEUROOT
uit

DE HUILEBALK
ja uit

DE NEUROOT
o

*DE HUILEBALK stopt de reisgids in de rugzak
treft voorbereidingen om weg te gaan*

DE ONGEDULDIGE
dat is toch zo geen krant meer
dan valt er toch niets meer te lezen
zoiets laat je toch niet liggen
wat een lompheid
en ik dacht nog wel
als ik dan toch moet wachten-
ik was juist zo blij dat ik die krant zag liggen
ik was 'm vergeten te kopen
en dan ligt ie hier

DE BOKKIGE
maar niet heus

DE ONGEDULDIGE
maar niet heus dus
tegen DE BOKKIGE
wat doe jij nu

DE BOKKIGE
ik speel een beetje vals
anders win ik nooit

DE VERZAMELAAR
ik dacht dat ik de trein hoorde
ik dacht dat ik het fluitje hoorde van de conducteur

DE HUILEBALK
hè

DE NEUROOT
ja

DE ONGEDULDIGE
hèhè

DE NEUROOT
de trein
de trein komt

DE VERZAMELAAR
ach wat fijn

DE HUILEBALK
eindelijk

DE ONGEDULDIGE
konijntjes kees
nu duurt het niet lang meer

[...]

*iedereen gaat naar buiten
alleen DE BOKKIGE blijft zitten
en speelt door
na een tijdje komt iedereen weer naar binnen*

DE HUILEBALK
niets

DE VERZAMELAAR
ik dacht dat ik het hoorde

DE ONGEDULDIGE
nou ik hoorde niets

DE BOKKIGE
wat

DE HUILEBALK
de trein

DE VERZAMELAAR
aanhoren komen

DE BOKKIGE
de trein

DE NEUROOT
de trein waar we allemaal op wachten

DE BOKKIGE
ik wacht niet op de trein hoor

DE ONGEDULDIGE
o

DE NEUROOT
o

DE BOKKIGE
dat heeft ook geen zin

DE ONGEDULDIGE
hoezo

DE NEUROOT
wat

DE VERZAMELAAR

pardon

DE BOKKIGE
wachten op de trein

DE HUILEBALK
nee wachten is niet leuk
wachten heeft nooit zin
je zou er eigenlijk gewoon in een keer moeten zijn
gewoon in je handen klappen
en hup je was waar je wezen wilde

DE BOKKIGE
want er komt hier geen trein

DE NEUROOT
hoezo

DE ONGEDULDIGE
tuurlijk wel
dit is een station

DE BOKKIGE
nee
er komt hier geen trein

DE ONGEDULDIGE
tuurlijk wel
dit is een station

DE BOKKIGE
maar er komt hier geen trein

DE NEUROOT
geen trein

DE BOKKIGE
geen trein meer nee

DE ONGEDULDIGE
en waarom zou er geen trein meer komen
dit is toch een station
een station is geen station zonder trein
zonder een trein is een station niets

[...]

DE BOKKIGE
sinds de ontsparing is dit een vergeten station

DE HUILEBALK
sinds de ontsparing

DE NEUROOT
o nee niet weer

DE ONGEDULDIGE
ontsparing
hoezo welke ontsparing
wanneer

DE VERZAMELAAR
een gepasseerd station dus eigenlijk

DE BOKKIGE
van het voorjaar
heel vroeg in het voorjaar al
het is een raadsel hoe het gebeurt is
een koe op het spoor
een vuiltje in het oog
een meteor op de rails
een eigenwijze trein
bandieten
een feestnummer die wel eens een vliegende trein wilde zien
niemand weet het
feit is dat de trein ontspoorde
eerst reedt ie op de rails
en toen reedt ie er naast
en na een tijdje is ie gestopt
midden op het weiland
hij staat er nu nog

[...]

DE NEUROOT
een mens moet blijkbaar ontsporen

DE BOKKIGE
niet alleen een mens dus

DE NEUROOT
weer een valse aanleiding
het is mijn ontsporingswil
natuurlijk
maar waarom
waarom waarom
ik wilde alleen maar terug

DE BOKKIGE
precies een week na de ontsporing
werd dit hele station opgezegd
bezuinigingen
er komt hier al tijden geen trein meer
hoogstens wat kinderen achter elkaar die tjoeketjoek roepen

DE ONGEDULDIGE
en het station dan

DE BOKKIGE
het station wordt verzorgd door een wisselwachter
die zich er niet neer bij kan leggen dat dit station vergeten is

DE NEUROOT
elke keer moet je weer
moet je iets zien op te lossen
waarvan je niet weet hoe
hoe moet dat in godsnaam opgelost worden
dit is mijn dagelijkse realiteit

DE ONGEDULDIGE

en waarom hangt er dan niets

DE VERZAMELAAR

de deuren waren toch gewoon open

DE HUILEBALK

en de gids zei

DE BOKKIGE

ja gidsen

die verouderen waar je bij staat

*DE HUILEBALK haalt de gids tevoorschijn en
begint er in te schrijven en krassen*

DE ONGEDULDIGE

hoe moeten we dan weg hier

we moeten toch weg

ik weiger te stranden

DE VERZAMELAAR

nergens hangt een briefje

DE ONGEDULDIGE

dan kan ik niet naar de konijntjes

moet ik weer terug naar mijn moeder

ik kom net bij mijn moeder vandaan

ze ligt op sterven

mijn moeder ligt op sterven

ze gaat dood

en dat weet ze

ik wil naar de konijntjes

ik wil niet terug

ze leest alleen nog maar

ze probeert alleen nog maar boeken te lezen

ik begrijp het niet

ik zit daar naast haar

en het enige wat ze doet is lezen

en mij nieuwe boeken laten halen

alsof ik daarvoor gekomen ben

nieuwe boeken halen

lenen mag niet

kopen

ze moet ze hebben zegt ze

haar hele erfenis gaat alsnog op aan boeken

en ik moet ze kopen

de enige tijd die ze nog heeft

loop ik heen en weer

van boekwinkel naar bed

en terug

ze verslindt ze

eigenlijk is ze hier al niet meer

heb ik gedacht

eigenlijk wil ze hier niet meer zijn

al lezend verdwijnt ze

al lezend verdwijnt ik

de dokter komt er niet meer in

dat wil ze niet

slapen doet ze niet meer

eten en drinken weigert ze

ze leest tot ze er bij neervalt
ze leest zich de dood in
ik kan het niet meer aanzien
dat heb ik ook gezegd
ik heb het gezegd
heb m'n koffer gepakt
en met de laatste stapel verse boeken
heb ik afscheid van haar genomen
ik moet terug
naar mijn konijnenfamilie
ik wil terug
niet naar mijn moeder

DE HUILEBALK
begint weer te huilen
hoe moet dat nou

DE VERZAMELAAR
tja

DE NEUROOT
ik heb nooit echt van fietsen gehouden
fietsen gaat me te snel
ik schrik van alles
alles flitst je maar voorbij
kijk ik opzij
kijkt m'n stuur met me mee

DE ONGEDULDIGE
dat is toch onzin
alleen omdat er ooit één trein ontspoord is
alsof de spoorwegmaatschappij maar één trein heeft
ik blijf wachten op een trein

DE BOKKIGE
er komt geen trein
en ik kan het weten
die wisselwachter is mijn moeder
haar moeder was wisselwachter
wisselwachterij zit ons in de genen

*DE HUILEBALK begint zich te installeren;
haalt boeken uit de rugzak legt deze op tafel, deelt wat koekjes uit,
doet schoenen uit, en andere ongemakkelijk zittende kleren, enz.
iemand zet zacht een radiootje aan
er volgt wat heen en weer gezocht*

DE ONGEDULDIGE
het is nogsteeds zondag

*DE ONGEDULDIGE pakt zonder na te denken weer de krant
opent deze
en ontdekt weer het gat
raakt opnieuw geïrriteerd*

DE NEUROOT
zoals ik naar de radio luister
draaien tot ik iets hoor waarvan ik denk ja
even luisteren
gauw even verder draaien

of er niet ergens iets nog beter is
iets anders vinden
even luisteren
beter of niet
in ieder geval niet perfect
terug naar het eerste station
waar juist afgelopen is wat ik hoorde
en waar iets tamelijk aardigs op volgt
waar ik dan maar van begin tot einde naar luister
echt ontevreden word ik pas
als ik later hoor
dat iemand anders op dat tweede station
verder luisterend bach hoorde

DE ONGEDULDIGE

je kan de radio niet aanzetten
of je hoort gewauwel
je kan de televisie niet aanzetten
of je ziet mensen met elkaar wauwelen
in talkshows en actualiteitenrubrieken
wordt alleen nog maar gewauweld
het valt onaangenaam op
dat presentatoren en hun gasten
eindeloos wauwelen
over de meest onnozele onderwerpen
de premier van nederland
kijkt naar een prachtig beeld/schilderij
en uit zijn mond komt gewauwel
ook in de kranten
verschijnt nog maar zelden een artikel
dat mijn goedkeuring kan wegdragen
de meeste stukken blinken uit
door domheid en gewauwel
de bijlagen op vrijdag en zaterdag
kan je trouwens ongelezen weggooien
daar staat nooit meer iets in
wat het verdient gelezen te worden
de wereld is een grote smeltkroes
van gewauwel geworden
al dat gewauwel moet tot zwijgen worden gebracht
maar hoe
mitrailleur
natuurramp
dans
meditatie
elke dag verplicht twee uur zwemmen met dolfijnen

DE BOKKIGE

ja zwemmen met dolfijnen
vliegen met de vogels

DE NEUROOT

zoals ik een heerlijke lege vrije dag besteed:
gauw even die opzoeken
en die en die
het langste pratend waar ik het minste graag ben
opgehouden en afgeleid de hele dag
tot ik eindelijk nog een uur overhoud
om te lezen
net dat ene uur dat het leuk werd

in het gezelschap waar ik was
omdat er meer mensen kwamen
maar ik was toen natuurlijk net naar huis gegaan
om te gaan lezen
nooit weet ik wanneer ik door moet gaan
en wanneer ik moet stoppen
altijd aarzelend
rennend als een hond van het ene naar het andere baasje
niet kunnen kiezen
altijd de angst iets groots te missen
en uit besluiteloosheid willekeurig besluitend

DE BOKKIGE

dieren hebben een positieve invloed op de gezondheid van mensen
dat is wetenschappelijk vastgesteld
mensen met dieren gaan minder vaak naar de dokter
dieren dienen als buffer tegen stress
koeienknuffelcursussen
paadenfluisteraars
varkensmassages
alles om te ontstressen
om non-verbale communicatie te verbeteren
om als stedelijke kantoor slaaf
of als ADHD-er terug te gaan naar de natuur
een escape uit de stad
om de band te herstellen tussen mens en natuur
en tot rust te komen
tot rust

*DE ONGEDULDIGE sleept de enorme koffer net naar buiten om dan toch
maar terug te gaan naar de stervende moeder*

DE ONGEDULDIGE

als ik nu maar niet te laat ben
mamma

*het geluid van een trein die het station binnen komt
loud and clear*

DE HUILEBALK

de trein
toch een trein
toch een trein
ik sta op
wil op staan
ik wil naar de trein
eindelijk naar de trein
maar mijn benen
ze luisteren niet
mijn bovenlichaam beweegt naar voren
maar de onderkant beweegt niet mee
ik probeer het met alle kracht die ik in me heb
en val voorover op de grond
ik hoor de trein
ik zie de trein
maar ik kom er niet dichterbij

*alle anderen op DE BOKKIGE na verlaten de wachtruimte om de trein te
nemen*

DE HUILEBALK

op mijn ellebogen probeer ik vooruit te komen
maar mijn schouderbladen lijken van rubber
ik zak er steeds door
zoals je in de film wel ziet bij een stervend iemand
niets doet het meer
alleen mijn buik hart en neus willen vooruit
de rest weigert
ik wil schreeuwen
wacht op mij
wacht wacht
maar er komt niets uit mijn mond
ik hoor het fluitje van de conducteur
ach
ik had toch geen kaartje
troost ik mezelf huilend
en hoor de trein wegrijden
scheef lig ik op de koude vloer
mijn lichaam in onaangename onbalans
alsof ik in een auto zit waarvan de wielen niet goed uitgelijnd zijn
meer dan ooit voel ik dat ik uit twee helften besta
door mijn val zijn de fontanellen weer van elkaar losgeraakt
denk ik
het wordt stil
heel stil
ik hoor alleen nog de wind
ik draai me op mijn rug
en kijk naar de wolken
plotseling hoor ik takjes kraken
boven me in de volle groene boom zie ik iets zitten
hallo
ziet de BOKKIGE in een boom hangen
hallo

DE BOKKIGE

...

DE HUILEBALK

waar waarom wat weet jij wat doe je waarom

DE BOKKIGE

ik ben het niet eens met de zwaartekracht van de aarde
waarom zou alles alleen maar naar beneden kunnen vallen
waarom niet omhoog
de zwaartekracht is een natuurwet zeggen ze
dan is dat de enige natuurwet die we dienen te negeren

DE HUILEBALK staat op en probeert de koffer te verplaatsen

DE HUILEBALK

ik ben het ook niet eens met de zwaartekracht
maar negeren gaat niet
negeren gaat godverdomme niet

DE BOKKIGE

wat zit er in die koffer

DE HUILEBALK

die is voor mijn moeder

DE BOKKIGE
je moeder

DE HUILEBALK
daar heeft ze zichzelf in opgesloten
alles wat ze is
wat ze nog is
zit hier in
en ik kan de sleutel niet vinden

DE BOKKIGE
dus daar zit je moeder in
hoe krijgt ze dan lucht

DE HUILEBALK
ze is dood

DE BOKKIGE
zit daar een dode moeder in

DE HUILEBALK
bij wijze van spreken dan

DE BOKKIGE
lekker laten zitten zou ik zeggen

DE HUILEBALK
wat er op het eind van je overblijft zijn je bezittingen
daarom kon ze natuurlijk nooit iets weggooien
ze hoopte dat de totaalsom van haar spullen na haar dood
haar leven groter zou maken dan dat ze het geleefd had

DE BOKKIGE
en

DE HUILEBALK
groot is het
groot en zwaar
'de dood is het einde van de vrijheid
maar dan ook geen seconde eerder'
zei ze
maar ja mamma
doodgaan is natuurlijk te idioot om los te lopen
echt
maar het hoort nu eenmaal bij het ouder worden
ik moet de sleutel hebben

DE BOKKIGE
waarom

DE HUILEBALK
dat moet gewoon
ik moet er nog iets bij doen

DE BOKKIGE
en waar is die sleutel dan

DE HUILEBALK
ze zegt 'ik heb de sleutel in het weiland begraven
in de schaduw'

DE BOKKIGE
wil ze niet

DE HUILEBALK
hoezo/ wat

DE BOKKIGE
wil ze niet dat jij de sleutel vind

DE HUILEBALK
ze is dood
ze heeft niets te willen

DE BOKKIGE
waarom huil je

DE HUILEBALK
dat hoort erbij

DE BOKKIGE
omdat ze dood is

DE HUILEBALK
ja

[...]

DE HUILEBALK
ze doet het altijd
altijd moet ik maar raden
zelfs bij de sinterklaasgedichten
moest je nog uren zoeken voor je je cadeaus vond
tegen de dokter zei ze ik heb pijn
ik heb pijn
maar ze zei niet waar
moest die dokter ook zoeken
de sleutel van het huis lag altijd weer ergens anders
dan weer onder de bloempot
of op de vensterbank
of onder die losse steen
of bij de burens
altijd als je dacht dan zal ie nu wel daar liggen
lag ie toch weer ergens anders

DE BOKKIGE
wie weet is er een mol met de sleutel aan de haal
of een regenworm

DE HUILEBALK
wie weet ligt de goedbedoelde sleutel wel ergens in een sloot

DE BOKKIGE
het is mooi weer

DE HUILEBALK
het is nogsteeds zondag

DE BOKKIGE
ik moet nog een cadeau zoeken

DE HUILEBALK
zoeken kostte altijd onnodig veel tijd
ik haat zoeken
ik haat het
nooit ben je zeker dat je het zult vinden
'wie zoekt zal vinden' zei ze altijd
'maar wat'
en dan lachte ze
dat was haar levenswijsheid
daar zat alles in
'maar wat'

DE BOKKIGE valt uit de boom

DE HUILEBALK
ze is al heel lang dood
dat weet ik wel
...
panamarenko

DE BOKKIGE
panamarenko

DE HUILEBALK
ridder tegen de zwaartekracht

DE BOKKIGE
o

DE HUILEBALK
hij heeft magnetische schoenen gemaakt
waarmee je ondersteboven aan het plafond kan hangen
en luchtschepen
en vliegende schotels
en en en
een vliegrugzak met motor

DE BOKKIGE
panamarenko

DE HUILEBALK
ja

DE BOKKIGE
weet je zeker dat het niet je moeder is

DE HUILEBALK
hij gaat de strijd aan met het ongrijpbare
hij trotseert de zwaartekracht
probeert het technisch onmogelijke mogelijk te maken

DE BOKKIGE
fantastisch

DE HUILEBALK
ik kan niet stoppen met kijken naar zijn werk
alleen de tekeningen al lijken te kunnen vliegen

DE BOKKIGE

ik ga dat ook maken
zo'n vlieg rugzak met motor
en dan-

DE HUILEBALK
hij doet niet aan dogmatische principes
gecontroleerde wetenschappelijke systemen
daar moet hij niets van hebben

*DE BOKKIGE loopt weg van DE HUILEBALK
kijkt zoekend op de grond
raapt af en toe iets op*

DE HUILEBALK
mamma mamma
waar is die sleutel nou
ik huil
zie je
ik weet dat je dood bent
waar is godverdomme nou die rotsleutel
ik kan 'm niet vinden
ik heb de kist
ik sta in het weiland met de kist
bij de schaduw
doe nou niet zo vervelend
ik weet niet eens meer waarom ik huil
om jou
de blaren
waarom heb je niet duidelijker gezegd waar de sleutel ligt
weet je wel hoe onhandig dat is zo'n koffer
dat gesjouw met zo'n koffer
niets van mezelf kan ik nog meenemen
alleen maar jouw koffer
ik ben de mooiste dingen tegen gekomen
een oud draagbaar pick-upje
een encyclopedie met prachtige tekeningen
zo'n bureaulamp als wij vroeger in het atelier hadden staan
pillenkastjes
een fotoboek van een schijnbaar heel gelukkige familie
een tas vol met lege luciferdoosjes
nog van hout
ik heb het allemaal moeten laten waar het was
want de koffer
de koffer
de koffer
grootheid is onhandig
dat heb ik altijd al gedacht
waarom een koffer
waarom geen rugzak
wat ik doe is zinloos
ik weet het
het is zinloos
maar ik ga er mee door
waarom ga ik ermee door
omdat jij het gevraagd hebt
omdat mijn moeder het mij gevraagd heeft
het gehoorzaamheidsreflex werkt nog steeds
waarom niet gewoon tussen de onderbroeken
of in een vaas
of desnoods in een kluisje in een bank

waarom altijd alles zo vaag en omslachtig
alsof ik een vermoedzintuig heb
maar dat heb ik niet
dat heb ik niet
en vermoeden is niet genoeg
ik moet precies weten waar
heel precies
zo heeft zoeken geen zin

*doet een stap opzij
ziet alle vlaggen*

DE HUILEBALK
het is warm
er is hier niemand
mijn moeder is dood
ik doe een stap opzij
kijk achter de bomen langs
en zie een ander weiland
een ander weiland vol vlaggen
vlaggen
een weiland vol

loopt naar de boom om de vlaggen beter te kunnen zien

DE HUILEBALK
kijk konijntjes door het gras
dat brengt geluk
waar zou dat geluk in hemelsnaam vandaan moeten komen
er staat iets op de vlaggen

DE BOKKIGE komt weer langs

DE HUILEBALK
wat staat er op die vlaggen

DE BOKKIGE
steeds weer hetzelfde verhaal
maar dan anders geschreven
niet dat je dat nu nog ziet
want

DE HUILEBALK bekijkt de vlaggen van dichterbij

DE HUILEBALK
het is te donker gecopieerd

DE BOKKIGE
ja

...

DE HUILEBALK
en als het nou gaat regenen

DE BOKKIGE
het gaat niet regenen
de zon is nu de baas

DE HUILEBALK

het lijkt wel of de wolken van wol zijn
het lijkt wel of ze gebreid worden

DE BOKKIGE

ik weet wat de zon is
een hele grote lamp
met een touwtje er aan
en dat zit vast aan een soort ding
helemaal aan de aarde
en als de zon naar beneden gaat
dan maken ze dat touwtje los
en trekken ze de lamp naar beneden
dat is m.k.

DE HUILEBALK

mamma
ik tel tot tien

DE BOKKIGE

mensenkracht is het m.k.
dan voel je aan den lijve of iets werkt of niet.
ik geloof dat er een vliegtuig kan worden gemaakt
dat op mensenkracht vliegt
een soort zak met vleugels
aangedreven met de hand

*DE HUILEBALK doet iets met de koffer
maakt zich er van af*

DE BOKKIGE

gaat er niets meer in

DE HUILEBALK

nee
ik wilde het vergeten
ik ben het vergeten
ik ga haar ook vergeten
tot de koffer
en jou
tot DE BOKKIGE
en wat zoek jij dan
jij zoekt toch ook iets

DE BOKKIGE

van alles
kijk
een zwartgelakt vliegend hert
daar houd ik van
van zwart gelakte vliegende herten houd ik heel veel
een soort minibrommertjes
minibrommertjes van de natuur
vliegende torren zijn het
maar door die soort geweien heten ze herten
mooi vind ik dat
vliegende herten
een soort plastic vliegende speelgoedtorren
alsof ze opgewonden moeten worden om te kunnen vliegen
met zo'n sleuteltje

DE HUILEBALK

sleutels zijn onzin
eigenlijk zijn sleutels onzin
waarom zou iets dicht moeten
dan kan je het net zo goed weggoien

DE HUILEBALK gooit de koffer weg

DE BOKKIGE
die zie je nou nooit in de stad
vliegende herten
ik volg ze met mijn ogen
altijd vliegen ze krom
alsof ze van de omweg houden
soms schokken ze
een soort bibber
dan hebben ze een aanval van bewusteloosheid of zoiets
doodstil liggen ze dan
dan blijft het hart van de wereld even stilstaan
denk ik dan
doe ik dan
pas als ik zelf mijn adem inhoud
komen ze uit de dood terug
kunnen ze uit de dood terug komen
als ze daar zin in hebben
houd adem even in ter voorbeeld
zo
en ademt weer uit vlak voor het te laat is
dan begint de tijd weer te vliegen
ik heb nieuwe schoenen
renschoenen
bruin met blauwe strepen
twee

DE HUILEBALK loopt naar de vlaggen

DE HUILEBALK
letters of poppetjes
met zwarte ogen
zwarte oren
en een zwarte mond
maar alles te donker
er staat verf
lichtblauwe hemelverf
zullen we-

DE BOKKIGE
ik heb geen goede kleren aan

*DE HUILEBALK zet de koffer rechtop tussen de vlaggen
en tekent er een vlag op die lichtblauw geschilderd wordt
en begint daarna -onhandig- de andere vlaggen ook likken verf te
geven*

DE BOKKIGE
en de sleutel dan

DE HUILEBALK
welke sleutel

DE BOKKIGE

van de koffer

DE HUILEBALK
welke koffer

DE BOKKIGE
van de moeder

DE HUILEBALK
welke moeder
als je je hand erachter houdt
gaat het een stuk makkelijker

DE BOKKIGE
is er geen vader

DE HUILEBALK
die wil niets meer met de rest van de wereld te maken hebben
al jaren niet
pure koppigheid

DE BOKKIGE
dood of levend

DE HUILEBALK
allebei
na jaren van onvoorwaardelijk ja-zeggen
veranderd in iemand die alleen nog maar nee zegt
fysiek de "ineenstorting" overleefd
eerst in gevangenschap
en daarna in de wederopbouw
heeft gewerkt en gewerkt
maar volhardt psychisch al jaren in een toestand van verstarring
van zich-dood-houden
zolang ik hem ken is hij al een "mens zonder wereld"
een van die mensen die verder móeten leven
in een wereld die in hun ogen de "hunne" niet meer is
en die ze uit koppigheid over de hele linie afwijzen
hij wil niets meer zien
niets meer horen
niets meer zeggen
tekent poppetjes
met zwarte ogen
zwarte oren

[...]

DE BOKKIGE
en een zwarte hond

DE HUILEBALK
mond

DE BOKKIGE
mond

opkomst DE VERZAMELAAR

[...]

DE VERZAMELAAR
in de oorlog moest ik naar de grond kijken
dat was me gezegd
dan konden ze m'n donkere ogen niet zien
ik moest mijn lippen intrekken
zodat ze m'n dikke lippen niet zagen

DE HUILEBALK
de verf is bijna op
en er zijn nog heel veel vlaggen

DE VERZAMELAAR
gisteren ben ik naar het strand gegaan
behalve de hond mocht er niemand mee
tegen de tijd dat we er waren
was er een koude wind opgestoken
maar ik kleepte me uit
en ging er in
eerst nog voorzichtig
het water was agressief koud
de enige manier van handelen
was niet denken maar doen
dus beval ik mijn lichaam verder te gaan
en in de volgende golf te duiken
dat deed het gehoorzaam
hoewel ik de naderende golf bevend tegemoet zag
ik kwam boven en ging op mijn rug liggen
naar adem snakkend van de kou
met mijn armen en benen het water wegduwend
me intens bewust van elke verbijsterde neuron
ik heb het gevoel dat mijn lichaam een belangrijk deel is
van de ik die ik ken
het is het fysieke apparaat waar ik rechtstreeks controle over heb
het ding dat ik soms dwing om in ijskoud water te duiken
het ding dat werkt en zit en leest
ik ga nooit zonder dat ding de deur uit

DE BOKKIGE
goedendag

DE VERZAMELAAR
als ik mijn lichaam van de ene plaats naar de andere loods
gaan mijn gedachten en ervaringen mee

DE BOKKIGE
goedendag gefeliciteerd
ik heb een soort cadeau voor je

DE VERZAMELAAR
dank
wat is het

DE BOKKIGE
het is een oude plattegrond van dit gebied

DE HUILEBALK
is hij echt

DE VERZAMELAAR
een reproductie natuurlijk

DE BOKKIGE haalt een plattegrond op linnen geplakt uit broekzak

DE BOKKIGE
nee
hij is echt
18 eeuws
het is een origineel

DE VERZAMELAAR
niet te geloven wat mooi

DE HUILEBALK
zullen we hem daar even ophangen
om 'm beter te kunnen bekijken

DE VERZAMELAAR
dat is te-
zoiets kan ik toch niet aannemen

DE BOKKIGE
praat niet zo

DE VERZAMELAAR
ik begrijp dat het geen opoffering voor je is maar-

DE BOKKIGE
waarom niet
natuurlijk is het een opoffering
elk cadeau is dat toch
wat stelt het anders voor

DE VERZAMELAAR
neem me niet kwalijk

DE HUILEBALK
het moet een heerlijke wereld zijn geweest
een wereld die er zo uitzag
die kleuren
vlakken
zo rustig
net een schilderij
zo een als waar erik met zijn insectenboek instapte
het heeft niets meer met de werkelijkheid te maken

DE BOKKIGE
misschien hebben moderne kaarten
ook niets met de werkelijkheid te maken

DE HUILEBALK
je hoort vaak mensen zeggen dat zij nergens spijt van hebben
dat zij een volgende keer alles weer precies zo zouden doen
met fouten en al
zelf ben ik meer van het tegenovergestelde type

DE VERZAMELAAR geeft DE HUILEBALK een envelop [gevonden of meegebracht] waarin de sleutel zit van de koffer

DE HUILEBALK
bent u postbode

DE VERZAMELAAR
alleen in mijn vrije tijd

*DE HUILEBALK loopt naar de koffer
opent deze
en probeert de gehele inhoud
-boeken kleren foto's allerlei-
in z'n geheel mee te nemen
maar steeds valt er iets
is het ene opgeraapt
is er iets anders gevallen
dit gaat heel lang in stilte door
langzame licht-fade out*

---DOEK---

ditte pelgrom
29 november 2005

*dit tweeluik werd geschreven in opdracht van
platform onafhankelijke theaterauteurs
dank daarvoor*

*de teksten zijn mede tot stand gekomen dankzij de inspiraties van
kosja pelgrom/ czeslaw de wijs/ daphne de winkel/ iris berger/ ellik
bargai/ jan hein donner/ rene rubinstein / paul van ostaijen / joke
van leeuwen/ panamarenko/ thomas bernhard/ norbert elias/ max
pam/ hans raimund/ andreas burnier/ glenn gould/
en verder alle schrijvers van boeken die ik gelezen heb waarvan de
echo's in mijn schrijven doorklinken*